

V l á d n í n á v r h

ZÁKON

ze dne 2020,

kterým se mění zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 37/1995 Sb., o neperiodických publikacích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon), ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna knihovního zákona

Čl. I

Zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), ve znění zákona č. 1/2005 Sb., zákona č. 216/2006 Sb., zákona č. 341/2006 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 142/2012 Sb. a zákona č. 183/2017 Sb., se mění takto:

1. V § 9 odst. 2 se za písmeno b) vkládají nová písmena c) a d), která včetně poznámek pod čarou č. 12 až 15 znějí:

„c) zabezpečuje sběr, uchovávání a zpřístupňování vybraných informací, které jsou volně dostupné na území České republiky prostřednictvím služeb informační společnosti¹²⁾, a pořizuje databázi těchto informací, k vytěžování a zužitkování jejíhož obsahu jsou oprávněny Moravská zemská knihovna v Brně, Vědecká knihovna v Olomouci, Městská knihovna v Praze, Parlamentní knihovna, knihovna Národního muzea v Praze, Knihovna a tiskárna pro nevidomé K. E. Macana a krajské knihovny; při výkonu této činnosti odpovídá za obsah informací, včetně informací vyhledaných z vlastní iniciativy, v rozsahu, ve kterém odpovídá poskytovatel služby informační společnosti za ukládání obsahu informací poskytnutých uživatelem¹³⁾,

d) pořizuje databázi povinných výtisků pořízených neperiodických publikací¹⁴⁾ a databázi elektronických povinných výtisků periodického tisku¹⁵⁾; k vytěžování a zužitkování obsahu těchto databází jsou oprávněny knihovny podle písmene c),

¹²⁾ Zákon č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů (zákon o některých službách informační společnosti), ve znění pozdějších předpisů.

¹³⁾ § 5 zákona č. 480/2004 Sb.

¹⁴⁾ § 3 odst. 1 písm. b) zákona č. 37/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵⁾ § 9a zákona č. 46/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů.“

Dosavadní písmena c) až g) se označují jako písmena e) až i).

2. V § 9 odst. 2 písm. h) se slova „úhrady odměn za“ zrušují a slova „a provádí úhradu odměn za jejich půjčování“ se nahrazují slovy „uzavírá jménem knihoven systému knihoven smlouvy s kolektivními správci a platí odměny za užití předmětů ochrany podle zvláštního právního předpisu⁷⁾ knihovnami systému knihoven“.

3. V § 9 se doplňují odstavce 3 až 5, které včetně poznámek pod čarou č. 16 a 17 znějí:

„(3) Databáze pořizovaná Národní knihovnou podle odstavce 2 písm. c) se považuje za součást sbírek Národní knihovny podle zvláštního právního předpisu⁷⁾“.

(4) Obsah databází pořizovaných Národní knihovnou podle odstavce 2 písm. d) zpřístupňuje Národní knihovna a knihovny uvedené v odstavci 2 písm. c) prostřednictvím k tomu určených technických zařízení umístěných v jejich objektu, zpravidla v místě sídla, a to každá z těchto knihoven tentýž knihovní dokument v jednom okamžiku vždy jen jednomu uživateli výhradně pro účely výzkumu nebo soukromého studia; přitom jsou povinny zamezit možnosti zhotovení rozmnoženiny obsahu databáze nebo jeho části.

(5) Byla-li neperiodická publikace pořizena¹⁶⁾ i vydána¹⁷⁾, zpřístupňuje povinný výtisk této pořízené neperiodické publikace¹⁴⁾ pouze Národní knihovna, Moravská zemská knihovna v Brně, Vědecká knihovna v Olomouci a Městská knihovna v Praze nebo místně příslušná krajská knihovna podle sídla nebo adresy místa pobytu vydavatele, a to způsobem uvedeným v odstavci 4.

¹⁶⁾ § 1 odst. 2 písm. d) zákona č. 37/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷⁾ § 1 odst. 2 písm. c) zákona č. 37/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů.“

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o neperiodických publikacích

Čl. II

Zákon č. 37/1995 Sb., o neperiodických publikacích, ve znění zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 142/2012 Sb. a zákona č. 183/2017 Sb., se mění takto:

1. V § 1 odst. 1 se za slovo „vydávány“ vkládají slova „nebo pořizovány, a to“.

2. V § 1 odstavec 2 zní:

„(2) Pro účely tohoto zákona se rozumí

a) veřejným šířením zpřístupnění neperiodické publikace individuálně neurčenému okruhu osob,

b) vydavatelem osoba, která neperiodickou publikaci vydala nebo pořídila,

c) vydáním veřejné šíření na jakémkoli hmotném nosiči, včetně veřejného šíření ve slepeckém písmu,

d) pořízením veřejné šíření v elektronické formě bez hmotného nosiče, včetně veřejného šíření v elektronickém formátu pro potřeby osob se zrakovým postižením,

e) povinným výtiskem vydaná nebo pořízená neperiodická publikace bezplatně odevzdávaná příjemcům uvedeným v § 3 odst. 1.“

3. V § 1 se na konci odstavce 3 tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno i), které včetně poznámky pod čarou č. 8 zní:

„i) rozmnoženiny pořízené v cizině, pokud nebyly uvedeny na trh v České republice prostřednictvím služeb informační společnosti⁸⁾ nebo vydavatel nemá organizační složku na území České republiky.

⁸⁾ Zákon č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů (zákon o některých službách informační společnosti), ve znění pozdějších předpisů.“

4. V § 2 odst. 1 písmeno c) zní:

„c) označení vydavatele, a to

1. název a adresu sídla, jde-li o právnickou osobu,

2. jméno, popřípadě jména, a příjmení a adresu sídla podnikatele, nebo adresu místa trvalého pobytu, a nemá-li ji, adresu bydliště (dále jen „místo pobytu“), jde-li o fyzickou osobu; namísto uvedení místa pobytu v neperiodické publikaci je fyzická osoba oprávněna sdělit místo pobytu krajskému úřadu, a to do 15 dnů ode dne vydání nebo pořízení neperiodické publikace,“.

5. V § 2 odst. 1 písm. d) se za slovo „vydání“ vkládají slova „, jde-li o neperiodickou publikaci vydanou, nebo rok prvního uvedení na trh v České republice prostřednictvím služeb informační společnosti⁸⁾, jde-li o neperiodickou publikaci pořízenou“.

6. V § 2 odst. 1 písm. e) se slova „vydání, z něhož“ nahrazují slovy „neperiodické publikace, z níž“.

7. V § 2 odst. 1 písm. g) se za slovo „knih“ vkládají slova „nebo Mezinárodního standardního číslování hudebnin“.

8. V § 2 odst. 1 písmeno h) zní:

„h) název a adresu sídla nebo jméno, popřípadě jména, a příjmení a adresu sídla podnikatele nebo místo pobytu osoby, která neperiodickou publikaci vyrobila, jde-li o publikaci vydanou; namísto uvedení místa pobytu v neperiodické publikaci je fyzická osoba oprávněna sdělit místo pobytu krajskému úřadu, a to do 15 dnů ode dne vydání neperiodické publikace,“.

9. V § 2 odst. 1 se doplňuje písmeno i), které zní:

„i) rok, ve kterém byla neperiodická publikace vydána nebo pořízena.“

10. V § 3 odstavce 1 a 2 znějí:

„(1) Vydavatel je povinen na svůj náklad odevzdat z každé neperiodické publikace

a) jde-li o vydání neperiodické publikace, s výjimkou veřejného šíření ve slepeckém písmu, do 30 dnů ode dne vydání

1. Národní knihovně České republiky 2 povinné výtisky,
2. Moravské zemské knihovně v Brně 1 povinný výtisk,
3. Vědecké knihovně v Olomouci 1 povinný výtisk,
4. Městské knihovně v Praze nebo krajské knihovně místně příslušné podle sídla nebo místa pobytu vydavatele 1 povinný výtisk,

b) jde-li o pořízení neperiodické publikace, již bylo uděleno číslo Mezinárodního standardního číslování knih nebo číslo Mezinárodního standardního číslování hudebnin nebo která byla uvedena na trh v České republice za účelem dosažení přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu, s výjimkou veřejného šíření v elektronickém formátu pro potřeby osob se zrakovým postižením, do 30 dnů ode dne pořízení 1 povinný výtisk Národní knihovně České republiky,

c) jde-li o neperiodickou publikaci veřejně šířenou ve slepeckém písmu nebo v elektronickém formátu pro potřeby osob se zrakovým postižením, do 30 dnů ode dne zahájení veřejného šíření 1 povinný výtisk Knihovně a tiskárně pro nevidomé K. E. Macana.

(2) Vydavatel je povinen odevzdat povinný výtisk bez technických ochranných opatření. Technické požadavky na povinný výtisk pořízené neperiodické publikace a způsob jeho odevzdání stanoví Ministerstvo kultury vyhláškou.“.

11. V § 5 odst. 2 se na konci textu písmene a) doplňují slova „nebo nesdělí místo pobytu podle § 2 odst. 1 písm. c) bodu 2 nebo podle § 2 odst. 1 písm. h)“.
12. V § 5 odst. 4 se věta poslední nahrazuje větami „Jde-li o přestupek podle odstavce 1, místní příslušnost krajského úřadu se řídí sídlem nebo místem pobytu fyzické, právnické nebo podnikající fyzické osoby. Jde-li o přestupek podle odstavce 2, místní příslušnost krajského úřadu se řídí sídlem nebo místem pobytu vydavatele.“.

ČÁST TŘETÍ

Změna tiskového zákona

Čl. III

Zákon č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon), ve znění zákona č. 302/2000 Sb., zákona č. 320/2002 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 142/2012 Sb., zákona č. 305/2013 Sb. a zákona č. 183/2017 Sb., se mění takto:

1. Na konci textu § 1 se doplňují slova „a zpřístupňováním elektronického periodického tisku“.
2. V § 2 odst. 1 se na konci textu věty první doplňují slova „a na elektronický periodický tisk zpřístupňovaný na území České republiky“ a na konci odstavce se doplňuje věta „Ustanovení § 4 až 7 a 10 až 15 se nevztahují na elektronický periodický tisk.“.
3. V § 2 se na konci odstavce 2 doplňuje věta „Na elektronický periodický tisk se věta první použije obdobně.“.

4. V § 3 se za písmeno a) vkládá nové písmeno b), které zní:

„b) elektronickým periodickým tiskem publikace zpřístupňovaná v elektronické formě bez hmotného nosiče pod stejným názvem, se stejným obsahovým zaměřením a v jednotné grafické úpravě nejméně dvakrát v kalendářním roce, které bylo uděleno číslo Mezinárodního standardního číslování seriálových publikací nebo která byla zpřístupněna za úplaty nebo která je vydavatelem určena pro nevidomé nebo slabozraké,“.

Dosavadní písmena b) až g) se označují jako písmena c) až h).

5. V § 3 se na konci textu písmene c) doplňují slova „nebo zpřístupňuje elektronický periodický tisk“.

6. V § 3 písm. d) se za slovo „tisku“ vkládají slova „a zpřístupňováním elektronického periodického tisku“.

7. V § 3 se za písmeno e) vkládá nové písmeno f), které zní:

„f) vydáním elektronického periodického tisku jednotlivé číslo nebo jednotlivý celek seriálové publikace zpřístupňované bez hmotného nosiče, jejíž obsah zůstává nezměněný od okamžiku zpřístupnění,“.

Dosavadní písmena f) až h) se označují jako písmena g) až i).

8. V § 3 se na konci textu písmene g) doplňují slova „nebo elektronického periodického tisku“.

9. V § 3 písm. h) se za slovo „tisku“ vkládají slova „nebo elektronického periodického tisku“.

10. V § 3 se na konci písmene i) tečka nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno j), které zní:

„j) elektronickým povinným výtiskem vydání elektronického periodického tisku, bezplatně dodávané příjemcům uvedeným v § 9a odst. 1.“.

11. V § 8 se doplňuje odstavec 3, který zní:

„(3) Vydavatel je povinen zajistit, aby na každém vydání elektronického periodického tisku byly uvedeny údaje podle odstavce 1 písm. a), c), f) a h).“.

12. V § 9 odst. 1 písm. h) se slova „v Praze“ zrušují.

13. Za § 9 se vkládá nový § 9a, který včetně nadpisu zní:

„§ 9a

Elektronické povinné výtisky

(1) Vydavatel je povinen na svůj náklad z každého vydání elektronického periodického tisku do 30 dnů ode dne jeho zpřístupnění zajistit dodání jednoho elektronického povinného výtisku těmto příjemcům:

a) Národní knihovně České republiky,

b) Knihovně a tiskárně pro nevidomé K. E. Macana, jde-li o elektronický periodický tisk, který je vydavatelem určen pro nevidomé nebo slabozraké.

(2) Vydavatel je povinen zajistit dodání elektronického povinného výtisku bez technických ochranných opatření. Technické požadavky na elektronický povinný výtisk a způsob jeho odevzdání stanoví Ministerstvo kultury vyhláškou.

(3) Ustanovení § 9 odst. 3 až 5 se použijí obdobně.

(4) Národní technická knihovna poskytne Národní knihovně České republiky údaje, které identifikují vydavatele elektronického periodického tisku, a to ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy obdržela příslušnou žádost Národní knihovny České republiky.“.

14. V § 17 odst. 1 se za písmeno c) vkládá nové písmeno d), které zní:

„d) nezajistí, aby vydání elektronického periodického tisku obsahovalo údaje podle § 8 odst. 3,“.

Dosavadní písmena d) a e) se označují jako písmena e) a f).

15. V § 17 odst. 1 písm. e) se slovo „, nebo“ nahrazuje slovy „nebo nedodá ve stanovené lhůtě elektronické povinné výtisky určeným příjemcům podle § 9a odst. 1,“.

16. V § 17 odst. 1 se na konci textu písmene f) doplňují slova „nebo výměnu vadného elektronického povinného výtisku za bezvadný podle § 9a odst. 3, nebo “.

17. V § 17 se na konci odstavce 1 tečka zrušuje a doplňuje se písmeno g), které zní:

„g) nezajistí dodání elektronického povinného výtisku bez technických ochranných opatření podle § 9a odst. 2.“.

18. V § 17 odst. 2 písm. a) se slova „d) nebo e)“ nahrazují slovy „e), f) nebo g)“.

19. V § 17 odst. 2 se na konci textu písmene b) doplňují slova „nebo d)“.

20. V § 17 odst. 3 se text „e)“ nahrazuje textem „g)“.

ČÁST ČTVRTÁ

ÚČINNOST

Čl. IV

Tento zákon nabývá účinnosti dnem 1. ledna 2022.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

A. Obecná část

Návrh právního předpisu je předkládán na základě Plánu legislativních prací vlády na rok 2019, který byl vládou schválen dne 12. 12. 2018, usnesením č. 830.

1. Zhodnocení platného právního stavu včetně zhodnocení současného stavu ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Oblast soustavného shromažďování a trvalého uchovávání publikací, odevzdávání povinných výtisků a nabídková povinnost jsou výslovně předmětem čtyř zákonů České republiky [zákon č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 37/1995 Sb., o neperiodických publikacích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 496/2012 Sb., o audiovizuálních dílech a podpoře kinematografie a o změně některých zákonů (zákon o audiovizi), ve znění pozdějších předpisů], a pokud jde o nakládání a zpřístupňování získaných publikací a výtisků, dotýkají se v obecné rovině rovněž zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zákon č. 257/2001 Sb. upravuje veřejné knihovnické a informační služby, podmínky jejich provozování a systém knihoven, které tyto služby poskytují. Současně vymezuje knihovní fondy a meziknihovní služby, které mezi sebou jednotlivé knihovny evidované podle tohoto zákona povinně uskutečňují, za účelem zpřístupnění knihovních dokumentů uživatelům bez ohledu na místo jejich uložení. Knihovní fond je pak definován jako organizovaný, soustavně doplňovaný, zpracováváný, ochraňovaný a uchovávaný soubor knihovních dokumentů. Jedním z druhů knihovního fondu je konzervační fond, v němž jsou shromažďovány knihovní dokumenty, získané knihovnou jako příjemcem povinného výtisku podle zákona č. 37/1995 Sb. a podle zákona č. 46/2000 Sb. V rámci systému knihoven jsou upraveny druhy knihoven (Národní knihovna České republiky, Knihovna a tiskárna pro nevidomé K. E. Macana, Moravská zemská knihovna v Brně, zřizované Ministerstvem kultury, krajské knihovny, základní knihovny a specializované knihovny). Zákon rovněž upravuje, s kterými knihovnickými fondy jednotlivé knihovny nakládají a stanoví jim činnosti, které vykonávají. Národní knihovna České republiky (dále jen „Národní knihovna“) je centrem systému knihoven s univerzálním knihovním fondem doplněným specializovanými fondy a současně trvale uchovává konzervační fond tvořený uvedenými povinnými výtisky a dále historický fond. Tato knihovna vykonává v systému knihoven v rámci celostátní působnosti koordinační, odborné, informační, vzdělávací, výzkumné, metodické a poradenské činnosti. Stěžejní je postavení Národní knihovny jako centra systému knihoven; s tím souvisejí práva a povinnosti, které se váží k zákonu č. 121/2000 Sb. Další knihovny, které jsou podle výše uvedených zákonů č. 37/1995 Sb. a č. 46/2000 Sb. příjemci povinného výtisku, rovněž budují konzervační fond tvořený právě z těchto výtisků.

Problematiky „povinného výtisku“ se výslovně dotýká ustanovení § 2 písm. f) zákona č. 257/2001 Sb., které vymezuje, že knihovní dokumenty získané jako povinné výtisky tvoří konzervační fond, který je určenými knihovnami uchovávan trvale; knihovní dokumenty lze z něho vyřazovat jen se souhlasem Ministerstva kultury.

Zákon č. 37/1995 Sb. vymezuje pojem neperiodické publikace jako rozmnoženiny literárních, vědeckých a uměleckých děl (ve smyslu autorského zákona) určené k veřejnému šíření, které jsou vydávány jednorázově, popřípadě nejvýše jednou ročně anebo po částech

i častěji, tvoří-li obsahově jeden celek; upravuje jejich odevzdávání stanoveným příjemcům. Veřejným šířením se přitom rozumí zpřístupnění neperiodické publikace individuálně neurčenému okruhu osob. Dále pak zákon zakotvuje povinnost vydavatele bezplatně, na svůj náklad z každého vydání neperiodické publikace do 30 dnů ode dne jejího vydání odevzdat stanovený počet publikací – povinné výtisky určeným příjemcům – stanoveným knihovnám.

Zákon č. 37/1995 Sb. upravuje i tzv. nabídkovou povinnost vydavatele ke koupi, podle níž je povinen z každé neperiodické publikace nabídnout písemně ve stanovené lhůtě 30 dnů od jejího vydání 1 výtisk knihovnám určeným prováděcí vyhláškou Ministerstva kultury (§ 2 vyhlášky č. 252/1995 Sb.). Knihovna pak má měsíční lhůtu pro případné uzavření kupní smlouvy, jejímž uplynutím právo zaniká. Tato nabídková povinnost je knihovnami využívána pro rozšiřování jejich knihovních fondů.

Zákon č. 46/2000 Sb. vymezuje pojem periodického tisku, jímž rozumí noviny, časopisy a jiné tiskoviny vydávané pod stejným názvem, se stejným obsahovým zaměřením a v jednotné grafické úpravě nejméně dvakrát v kalendářním roce, a zakotvuje povinnost vydavatele poskytnout bezplatně na svůj náklad ve stanovené lhůtě 7 dnů od vydání každého periodického tisku dodat stanovený počet výtisků (povinný výtisk) vymezenému okruhu subjektů – knihoven, které je zahrnují do svých konzervačních fondů. Zákon č. 46/2000 Sb. používá zásadně nejen označení „tisk“, ale ve vymezení „vydání“ výslovně používá výrazu „hmotné rozmnoženiny (výtisky)“.

Povinnost odevzdávání je v obou uvedených zákonech stanovena pro povinné výtisky vydané tiskem, přičemž jak periodický tisk, tak neperiodické publikace jsou podle stávající právní úpravy vnímány jako rozmnoženina na hmotném podkladě a nereagují dosud na technologický vývoj, který umožňuje i elektronickou formu. Působnost zákona č. 37/1995 Sb. ve stávajícím znění lze vztáhnout i k elektronickým zdrojům.

V současném informačním prostředí je ovšem velmi obtížné vymezit pojem elektronický periodický tisk, tištěné variantě nemusí plně odpovídat elektronická varianta téhož média, resp. periodického tisku (např. tištěný deník Mladá fronta Dnes a obsahově korespondující server iDNES.cz). Elektronická média informační jsou navíc průběžně aktualizována i několikrát denně a není tedy možné a ani žádoucí, každou takovou verzi získávat pro knihovny jako příjemce povinných výtisků. Nelze se ani omezovat jen na ekvivalenty periodického tisku jako jsou noviny a časopisy, neboť elektronické prostředí umožňuje i jiné druhy pravidelných a opakujících se informačních pramenů jako jsou různé elektronické časopisy, webové stránky, zpravodajské weby, portály, blogy aj. Problematika je natolik obsáhlá, že je třeba ji obsahově (tematicky) omezit – už v zájmu určitosti právního předpisu, který má mít co možná přesně určenou věcnou působnost.

Samozřejmě je nutno mít na paměti, že rozvoj nových technologií půjde z podstaty věci vždy před legislativní úpravou – může se tedy stát, že vznikne v oblasti, již předložený návrh upravuje, nějaká nová technologie. Předložený návrh tudíž řeší pouze stávající technologie (publikace tištěné / elektronické), přičemž kdykoli v budoucnu může vzniknout nová technologie či publikační forma, jež zákon č. 46/2000 Sb. ani po této provedené novelizaci nebude řešit.

Zákon č. 46/2000 Sb. je konstruován v podstatě jen na periodický tisk na hmotném podkladu, tedy na rozmnoženiny v hmotné podobě. Je tudíž třeba rozšířit, v zájmu uchování a zpřístupňování digitálního psaného kulturního dědictví, jeho věcnou působnost i na vybraná periodika, jež nejsou vydávána na hmotném nosiči. Vzhledem k celkové koncepci tiskového zákona je nutné upravit materii „elektronických periodik“ v podstatě samostatně, samozřejmě s respektem k jeho stávající struktuře a s nezbytností – což je v principu jádrem změny – definovat institut povinného výtisku i ve vztahu k digitálním periodikům (půjde o obdobu povinného výtisku, jak jej dnes zavádí pro tištěná periodika – noviny, časopisy atd. - § 9 zákona č. 46/2000 Sb.). Přitom je nutné přesně vymezit, jakých elektronických periodik se má nově zavedená povinnost týkat – jinak vyjádřeno: stanovit co možná nejpřesněji kritéria,

podle nichž se bude určovat, zda na konkrétní elektronické periodikum se bude vztahovat povinnost odevzdat povinný výtisk (ve formátu, který stanoví Ministerstvo kultury vyhláškou). Na jedné straně stojí požadavek ze strany paměťových institucí uchovávat digitální kulturní dědictví v co možná největší míře pro současné badatele i pro budoucí generace, s čímž souvisí povinnost Ministerstva kultury coby ústředního orgánu státní správy (mimo jiné) pro oblast tisku a neperiodických publikací (§ 8 zákona č. 2/1969 Sb.), hájit veřejný zájem na uchovávaní kulturního dědictví. Na druhé straně pak stojí obecný požadavek na co nejmenší administrativní zátěž vydavatelů, jak vyplývá z vládou schválených materiálů, což musí Ministerstvo kultury při tvorbě právního předpisu rovněž brát v potaz. Je proto třeba nalézt vhodný kompromis, využívající náležitě konkrétních kritérií: nabízí se například parametr ISSN nebo zpřístupňování periodika za úplatu.

Novelizace zákona č. 46/2000 Sb. je pojata jen jako minimalistická, s jediným cílem: rozšířit stávající institut povinného výtisku i na vybraná elektronická periodika, splňující přesně stanovené parametry. Byla zvolena kritéria, na jejichž základě se přistoupilo k vymezení pojmu elektronického periodika a založení institutu elektronického povinného výtisku. Na další existující informační prameny (jež namnoze mají různou informační hodnotu) - zpravodajské weby (jejichž obsah se průběžně mění v čase), blogy, elektronická periodika nespĺňující zákonem stanovené parametry, elektronická periodika, na něž zákon č. 46/2000 Sb. s ohledem na územní působnost vůbec nedopadá (typicky: elektronická periodika vydávaná pouze v zahraničí) bude současně využita stávající metoda sběru obsahu volně přístupného v prostředí internetu (web-harvesting) prováděného podle zvolených kritérií Národní knihovnou prostřednictvím centrální aplikace.

Zákon č. 496/2012 Sb. upravuje rovněž povinné předávání, tzv. nabídkovou povinnost ke koupi, podle níž je výrobce českého kinematografického díla nebo jeho koproducent se sídlem, místem trvalého pobytu nebo místem podnikání v České republice povinen do 60 dnů ode dne zveřejnění takového díla písemně nabídnout Národnímu filmovému archivu 2 nepoškozené rozmnoženiny tohoto díla v kvalitě rozmnoženiny určené pro kinematografická představení, kopii literárního scénáře a propagační materiály k tomuto dílu. Lhůta pro přijetí nabídky je 6 měsíců, přičemž pro předání díla pak dalších 6 měsíců. Zákon upravuje problematiku jen části veřejně šířených rozmnoženin audiovizuálních děl, takže jejich zbývající část (jež není Národním filmovým archivem k uložení přijata) není systémem trvalého uchovávání zachycena. Tato povinnost je v zákoně stanovena obdobně, jako tomu bylo v předchozím zákoně č. 273/1993 Sb.

Ve výše uvedených zákonech (č. 257/2001 Sb., č. 37/1995 Sb. a č. 46/2000 Sb.) týkajících se povinného výtisku neperiodických publikací a periodického tisku není upravena problematika zpřístupňování „povinných výtisků“. Pokud obsahují neperiodické publikace a periodický tisk obsah chráněný zákonem č. 121/2000 Sb., platí obecná úprava podle tohoto zákona. V éře tištěných publikací a periodik toto nebylo pocítováno jako nedostatek, do zcela odlišné polohy se však tato skutečnost dostává v éře digitální s její škálou technologických a právních forem distribuce intelektuálního obsahu, resp. obsahu požívajícího autorskoprávní ochrany.

Autorský zákon č. 121/2000 Sb. upravuje v § 4 zveřejnění a vydání díla, přičemž zveřejněním se rozumí první oprávněný veřejný přednes, provedení, předvedení, vystavení, vydání nebo jiné zpřístupnění díla veřejnosti (včetně zpřístupnění prostřednictvím internetu nebo jiných sítí elektronických komunikací), vydáním se rozumí zahájení oprávněného veřejného rozšiřování hmotných rozmnoženin (zpravidla prodejem). V § 14 upravuje zpřístupňování díla v hmotné podobě (rozšiřováním originálu nebo rozmnoženiny díla se rozumí zpřístupňování díla v hmotné podobě prodejem nebo jiným převodem vlastnického práva k originálu nebo k rozmnoženině díla, včetně jejich nabízení za tímto účelem), a v § 18 pak upravuje zpřístupňování díla v podobě nehmotné (sdělováním díla veřejnosti je vedle zpřístupňování díla v nehmotné podobě „tradičními způsoby“, tedy živě nebo ze záznamu, po

drátě nebo bezdrátově, rovněž zpřístupňování díla veřejnosti způsobem, že kdokoli může mít k němu přístup na místě a v čase podle své vlastní volby zejména počítačovou nebo obdobnou sítí). Ustanovení § 13 upravuje rozmnožování díla, jímž se rozumí zhotovování dočasných nebo trvalých, přímých nebo nepřímých rozmnoženin díla nebo jeho části, a to jakýmkoli prostředky a v jakékoli formě, tedy zejména ve formě rozmnoženiny tiskové, fotografické, zvukové, obrazové nebo zvukově obrazové, stavbou architektonického díla nebo ve formě jiné trojrozměrné rozmnoženiny anebo ve formě elektronické zahrnující vyjádření analogové i digitální. V § 16 pak zákon č. 121/2000 Sb. vymezuje pojem půjčování originálu nebo rozmnoženiny díla, jímž se rozumí zpřístupňování díla ve hmotné podobě zařízením přístupným veřejnosti nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu poskytnutím originálu nebo rozmnoženiny díla na dobu určitou. Na základě zákonné licence podle § 37 odst. 1 písm. a) - tzv. knihovní licence, umožňuje autorský zákon knihovnám a dalším zde uvedeným institucím (archivům, muzeím, galeriím, školám, vysokým školám a jiným nevýdělečným školským a vzdělávacím zařízením) pořizovat rozmnoženiny autorských děl pro konkrétní, zákonem vymezené, účely - pro účely archivní a konzervační a dále, podle § 37 odst. 1 písm. b), rozmnoženiny jako náhrady děl poškozených a ztracených, a to včetně děl dostupných prostřednictvím služeb informační společnosti ve smyslu zákona č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti a o změně některých zákonů (zákon o některých službách informační společnosti), ve znění pozdějších předpisů. Bezúplatná zákonná licence podle § 37 odst. 1 písm. c) pak umožňuje knihovnám i zpřístupňovat veřejnosti dílo, včetně zhotovení jeho rozmnoženiny nezbytné pro takové zpřístupnění, pokud je součástí jejich sbírek a jeho užití není předmětem prodejních nebo licenčních podmínek, a to za stanovených podmínek:

- výhradně pro účely výzkumu nebo soukromého studia,
- prostřednictvím k tomu určených technických zařízení umístěných v knihovnách,
- za podmínky zamezení možnosti zhotovit rozmnoženinu díla, reálně tedy zejména elektronickou.

Jinými slovy: taková díla lze pro stanovené účely zpřístupnit prezenčně v objektech knihovny prostřednictvím k tomu určených technických zařízení - terminálů. Sdělování díla podle § 18 odst. 2, tedy zpřístupňování prostřednictvím internetu on-line interaktivně (kdy kdokoliv může mít k dílu přístup na místě a v čase podle své vlastní volby zejména počítačovou nebo obdobnou sítí) nebo *on demand*, je užitím, k němuž je třeba souhlasu nositele práv.

Autorský zákon dále v rámci knihovní licence umožňuje knihovnám podle odstavce 2 téhož ustanovení § 37 půjčovat bez souhlasu nositelů práv absenčně originály nebo rozmnoženiny vydaných děl v hmotné podobě, je-li zaplacená odměna, která přísluší autorům od osoby a ve výši stanovené v příloze č. 1 k autorskému zákonu. Odměnu ve výši 0,50 Kč za jednu výpůjčku hmotné rozmnoženiny díla podle přílohy autorského zákona pak hradí stát prostřednictvím Národní knihovny. Právo na odměnu autor nemá v případě půjčování zveřejněných děl podle tohoto odstavce na místě samém (prezenčně), nebo půjčují-li originály nebo rozmnoženiny vydaných děl školní knihovny a knihovny vysokých škol, Národní knihovna České republiky, Moravská zemská knihovna v Brně, Národní technická knihovna, Národní lékařská knihovna, Národní pedagogické muzeum a knihovna J. A. Komenského, Knihovna Ústavu zemědělských a potravinářských informací, Knihovna Národního filmového archivu a Parlamentní knihovna.

Vzájemné poskytování děl v hmotné podobě mezi veřejně přístupnými knihovnami a dalšími subjekty ve smyslu § 37 odst. 1, jakým jsou například meziknihovní výpůjční služby, není samostatným užitím díla a ve smyslu autorskoprávním není považováno za půjčování (z hlediska občanskoprávního ovšem o výpůjčku jde).

Autorský zákon rovněž upravuje práva pořizovatele databáze. Databáze je pak v § 88 vymezena jako soubor nezávislých děl, údajů nebo jiných prvků, systematicky nebo metodicky uspořádaných a individuálně přístupných elektronickými nebo jinými prostředky,

bez ohledu na formu jejich vyjádření. Podle § 90 pak pořizovatel databáze ve smyslu § 89 má právo na vytěžování nebo na zužitkování celého obsahu databáze nebo její kvalitativně nebo kvantitativně podstatné části a právo udělit jinému oprávnění k výkonu tohoto práva, včetně zpřístupnění obsahu databáze.

Stávající právní řád České republiky neposkytuje odpovídající a dostatečný právní rámec pro sběr, uchovávání, ochranu a zpřístupňování elektronických dokumentů zveřejněných na webu/prostřednictvím internetu a přístupných online (web-harvesting). Rovněž tak není stanoveno právo/povinnost odevzdávání povinného výtisku elektronických publikací (zákonné odevzdávání, ukládání, uchovávání a zpřístupňování elektronických publikací) jako jednoho z nástrojů pro budování konzervačních fondů (webových archivů).

Cílem nové právní úpravy je zakotvit Národní knihovně v rámci její hlavní činnosti i povinnost provádět web-harvesting, upravit nakládání s materiály získanými web-harvestingem (komu budou zpřístupňovány a za jakých podmínek) a současně upravit i povinnost odevzdávat povinný výtisk neperiodické publikace pořízené elektronicky a vybraného elektronického periodického tisku a způsob jejich ukládání a nakládání s nimi ze strany příjemců.

Současná právní úprava není diskriminační ani nemá dopady na rovnost žen a mužů.

Podrobnější informace k tomuto bodu jsou obsaženy v závěrečné zprávě z hodnocení dopadů regulace.

2. Odůvodnění hlavních principů navrhované právní úpravy včetně dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti mužů a žen

Sběr dokumentů (web-harvesting) představuje dle zadaných kritérií automatizované robotické mapování, vyhledávání a stahování vybraných (webových) stránek v internetovém prostředí v čase a jejich ukládání pro zachování do budoucna. Tuto činnost zpravidla provádí některé národní paměťové instituce - knihovny, archivy apod.

Povinným výtiskem se rozumí odevzdávání publikací, tisku a jiných dokumentů v daném počtu a lhůtě zákonem stanoveným knihovnám vydavateli.

Záměrem navrhované právní úpravy je v reakci na nové technologie a na rostoucí kulturní a společenskou důležitost elektronických publikací, dokumentů a dalších informačních zdrojů a rozvoj informační společnosti zajistit získávání, zpracování, uchovávání a zpřístupňování elektronických dokumentů (dokumentů dostupných pouze prostřednictvím elektronického zařízení), informací a dat jako součásti národního kulturního dědictví, a to pro účely běžné knihovní praxe. Stejně jako u tištěných dokumentů je pro uchování současných kulturních hodnot šířených v prostředí neustále se rozvíjející informační společnosti pro budoucí generace nezbytné přesně definovat povinnosti vydavatelů pro odevzdávání povinného výtisku elektronických publikací a vybraného elektronického periodického tisku - dokumentů do určených depozitních knihoven a umožnit jejich zpřístupnění v rámci poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb.

Za tím účelem se do příslušných právních předpisů, konkrétně do zákona č. 257/2001 Sb., o knihovnách a podmínkách provozování veřejných knihovnických a informačních služeb (knihovní zákon), ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 37/1995 Sb., o neperiodických publikacích, ve znění pozdějších předpisů, a zákona č. 46/2000 Sb., o právech a povinnostech při vydávání periodického tisku a o změně některých dalších zákonů (tiskový zákon), ve znění pozdějších předpisů, zavádějí nezbytné úpravy.

Mezi zásadní a hlavní změny patří:

- zakotvení povinnosti sběru vybraných dat a informací zveřejňovaných prostřednictvím služeb informační společnosti (web-harvesting) Národní knihovnou, včetně sběru volně dostupného elektronického periodického tisku, a to

prostřednictvím centrální aplikace Národní knihovny, v rámci její hlavní činnosti [§ 53 odst. 1 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů]

- umožnění uchování dat a informací zveřejňovaných prostřednictvím služeb informační společnosti v rámci činnosti Národní knihovny a pořízení databáze těchto dat a informací Národní knihovnou
- zajištění přístupu oprávněných knihoven, které jsou příjemci povinného výtisku vydaného tiskem (zákonem taxativně vyjmenovaní příjemci povinných výtisků periodik a neperiodik, včetně slepeckého písma), k pořízené databázi získaných dat a informací získaných v rámci web-harvestingu; tyto knihovny budou mít právo vytěžování a zužitkování
- zpřístupnění získaných dat a informací zveřejňovaných prostřednictvím služeb informační společnosti (databáze) prezenčně veřejnosti prostřednictvím terminálů Národní knihovny a dalších oprávněných knihoven za stanovených podmínek
- zakotvení povinnosti vydavatelů odevzdávat stanoveným příjemcům povinné výtisky z každého vydání elektronické neperiodické publikace a vybraného elektronického periodického tisku, a to v původním formátu bez užití technických ochranných prostředků, pokud jim bylo uděleno číslo Mezinárodního standardního číslování knih (ISBN) nebo Mezinárodního standardního číslování hudebnin (ISMN) nebo Mezinárodního standardního číslování seriálových publikací (ISSN), a pokud splňuje další podmínky: je veřejně šířená resp. zpřístupňovaná komerčně (to jest za účelem dosažení přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu, resp. za úplatu) nebo splňuje obě tato kritéria; jde o povinnost omezenou na publikace fakticky registrované nebo rozmnožované a rozšiřované (veřejně šířené) za účelem dosažení přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu, resp. za účelem dosažení zisku; návrh rozlišuje u neperiodických publikací (1) publikace vydané, čímž se rozumí tiskem (na hmotném nosiči), a (2) publikace pořízené, čímž se rozumí elektronicky (bez hmotného nosiče), vždy jde o to, kdy a v jaké podobě vydavatel zahájil veřejné šíření neperiodické publikace ve smyslu zákona o neperiodických publikacích; v případě periodického tisku je zavedena samostatná kategorie elektronického periodického tisku, jehož elektronické povinné výtisky budou odevzdávány (přičemž lhůta pro odevzdání je vztažena k zahájení zpřístupňování); odlišnost změny zákona č. 37/1995 Sb. a zákona č. 46/2000 Sb. vyplývá z rozdílnosti koncepcí těchto zákonů; povinnost předávat tištěné povinné výtisky (vydané na jakémkoli hmotném nosiči) zůstává zachována ve stávající podobě
- umožnění uchování povinných výtisků v rámci knihovního fondu a konzervačního fondu Národní knihovny formou vytvořených databází elektronických povinných výtisků (zde i v dalším textu je pod pojmem „elektronický povinný výtisk“ míněn povinný výtisk neperiodických publikací bez hmotného nosiče i elektronického periodického tisku bez hmotného nosiče)
- zajištění přístupu oprávněných knihoven, které jsou příjemci tištěného povinného výtisku (včetně tištěného slepeckým písmem), k databázi elektronických povinných výtisků (včetně těch, jež jsou ve formátu určeném pro osoby zrakově postižené); tyto knihovny budou mít právo vytěžování a zužitkování
- zpřístupnění získaných elektronických povinných výtisků (obsahu databází) veřejnosti prostřednictvím terminálů oprávněných knihoven za podmínek primárně

stanovených autorským zákonem, a to včetně případného využití rozšířené kolektivní správy (§ 97e autorského zákona).

Navrhovaná právní úprava reaguje na vývoj nových technologií a potřeby informační společnosti a současně umožňuje paměťovým institucím odpovídajícím způsobem využít nové možnosti. Návrh je veden snahou o maximální zachování stávající struktury a terminologie uvedených právních předpisů. Tyto předpisy vznikaly v době před rostoucím rozmachem informační společnosti a rozvojem forem elektronické komunikace, včetně současného masivního nástupu distribuce elektronických obsahů nejrůznějšího druhu v nehmotné formě prostřednictvím komunikačních sítí, a není ambicí tohoto návrhu od základů přebudovat právní režim neperiodických publikací a tiskového zákona. V nezbytně nutném rozsahu se tedy navrhuje přizpůsobit činnost Národní knihovny a určených knihoven jako paměťových institucí a institucí poskytujících knihovnické a informační služby veřejnosti podmínkám rozvíjející se informační společnosti a současně návrh zakotvuje odpovídající povinnosti pro vydavatele. Návrh novely zákona č. 37/1995 Sb. a zákona č. 46/2000 Sb. nerozšiřuje výčet povinně publikovaných údajů, pouze jej přizpůsobuje charakteristikám jednotlivých forem. Zároveň není ambicí návrhu sjednocovat pojmosloví obou zákonů. Rozdíly mezi tiskovým zákonem a zákonem o neperiodických publikacích jsou dány zčásti historicky, zčásti typovou rozdílností publikací. Předložený návrh má jediný základní cíl – rozšířit povinnost odevzdávání povinného výtisku i na vybrané elektronické publikace. Také není ambicí návrhu řešit problematiku digitalizace jako takové, resp. jako nástroje ke zpřístupňování kulturního dědictví, ani řešit problematiku digitalizace a dostupnosti volných děl, což je velmi široké téma, jež věcně přesahuje rámec návrhu a týká se primárně oblasti autorskoprávní. Návrh se rovněž nedotýká nakládání s kinematografickými (audiovizuálními) díly, resp. jejich rozmnoženinami, neboť zacházení s těmito díly přesahuje věcnou působnost zákonů, jež jsou předloženým návrhem novelizovány.

Navrhovaná právní úprava nebude mít negativní dopad na rovné postavení mužů a žen, neboť nijak nerozlišuje, ani nezvýhodňuje jedno z pohlaví a nestanoví pro něj odlišné podmínky, a neporušuje zákaz diskriminace.

Podrobnější informace jsou obsaženy v závěrečné zprávě z hodnocení dopadů regulace RIA.

3. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy v jejím celku

Institut povinného výtisku má svou historii odvíjející se od rozvoje různých forem masové komunikace, od tištěné knižní produkce, přes periodický tisk, speciální tištěné publikace, zvukové a audiovizuální dokumenty, až po elektronické dokumenty na hmotných nosičích a v poslední době již běžně také elektronické dokumenty vzniklé jen touto formou a šířené v nehmotné podobě prostřednictvím komunikačních sítí informační společnosti. Povinný výtisk plní několik základních funkcí - evidenční, bibliografickou, archivní a akviziční. Sběr informací (web-harvesting) jako činnost spočívající v mapování vybraných webových stránek v čase a ukládání jejich obsahu do digitálního archivu spolu s nastavením režimu jejich zpřístupnění úzce souvisí právě s problematikou elektronického povinného výtisku.

Přijetí navrhované právní úpravy je nezbytné pro zachování informačních pramenů pořízených elektronicky jako významné složky kulturního dědictví, a to alespoň v reprezentativním vzorku. Nejedná se o komplexně novou právní úpravu, pouze o řešení nejzásadnějších právních otázek souvisejících s odevzdáváním elektronického povinného výtisku, sběrem informací (web-harvesting) volně dostupných v informačním prostředí a jejich uchováváním jako informačního zdroje pro budoucí generace v určených knihovnách jako paměťových institucích.

V současné době mají sice depozitní instituce – knihovny a další subjekty ve smyslu § 37 autorského zákona, jak již bylo řečeno výše, možnost vytvářet kopie dokumentů pro své archivní a konzervační potřeby, nikde ale není zakotvena – tak jako v případě všech ostatních „hmotných“ druhů dokumentů – povinnost vydavatelů elektronické produkty vzniklé výhradně touto formou knihovnám odevzdávat. Je proto žádoucí, aby tyto vybrané elektronické dokumenty byly zahrnuty pod institutem „povinného výtisku“. Zároveň je nezbytné zakotvit mezi zákonné povinnosti Národní knihovny jako paměťové instituce sběr informací, včetně pořízení jejich databáze, spolu s databází elektronických povinných výtisků a nastavit režim jejich zpřístupnění v rámci veřejných knihovnických a informačních služeb. Tak bude zajištěno zpřístupnění získaných dokumentů, informací a dat oprávněnými knihovnami (v zákonem stanoveném režimu), čímž bude odpovídajícím způsobem naplněna i funkce poskytování veřejných informačních, kulturních, vzdělávacích a dalších služeb veřejnosti.

4. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Navrhovaná právní úprava je plně v souladu s ústavním pořádkem České republiky, jak jej vymezuje čl. 112 Ústavy České republiky. Návrh zákona respektuje obecné zásady ústavního pořádku České republiky a jeho obsah neporušuje ústavní principy rovnosti v právech a zákazu retroaktivity.

Návrh zvolené úpravy respektuje ústavní principy Listiny základních práv a svobod, a přispívá k naplňování určitých základních práv a svobod, především práva na svobodu projevu a právo na informace podle čl. 17, práva na svobodu myšlení, práva na svobodu vědeckého výzkumu a práva na vzdělání podle čl. 15 a 33 a současně naplňuje zejména ustanovení čl. 34 odst. 2 („Právo přístupu ke kulturnímu bohatství je zaručeno za podmínek stanovených zákonem.“).

Navrhovaná právní úprava nepředpokládá žádný zásah do soukromí uživatelů a ani do jejich stávajících možností komunikovat prostřednictvím služeb informační společnosti; předmětem úpravy je jen zakotvení sběru veřejně přístupných pramenů a informací s hlavním cílem jejich uchování v paměťové instituci – Národní knihovně, čímž dochází zároveň k naplnění čl. 34 odst. 2 Listiny základních práv a svobod.

Pokud jde o potřebnost, provedeními studii a konzultacemi nebylo zjištěno alternativní řešení, které by mohlo naplnit základní cíl záměru, totiž získat elektronický povinný výtisk a zajistit sběr vybraných volně dostupných informací na internetu a jejich ukládání v Národní knihovně.

Vzhledem k tomu, že návrh zákona nijak nezatěžuje právo na informační sebeurčení, neboť nezakládá orgánům státní správy žádné právo zasahovat do soukromí ani do aktivní komunikace uživatelů služeb informační společnosti, lze konstatovat, že je ústavně konformní.

Právní úprava je navrhována tak, aby byla v souladu se zásadami zákonnosti, legitimacy cílů a přiměřenosti zásahu do základních práv a svobod. Na závěr je tedy možné uvést, že navrhovaná právní úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky.

5. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Návrh zákona přímo nezpracovává právo Evropské unie, na úrovni Evropské unie neexistuje obecný právní předpis, který by se problematiky ochrany a nakládání s touto částí kulturního dědictví přímo týkal. V rámci Evropské unie nejsou stanovena jednotná pravidla

pro odevzdávání publikací depozitním paměťovým institucím, právní úprava je plně ponechána v pravomoci členských států.

Smlouva o Evropské unii (konsolidované znění) se dotýká předmětu úpravy v čl. 3 odst. 3, který stanoví, že Evropská unie respektuje svou bohatou kulturní a jazykovou rozmanitost a dbá na zachování a rozvoj evropského kulturního dědictví. Návrh je v souladu se Smlouvou o fungování Evropské unie, čl. 167, ve kterém je mezi činnostmi Unie uvedeno i zachování a ochrana kulturního dědictví evropského významu, a přispívá též k naplnění čl. 165 a 166 ve vazbě na čl. 6 této smlouvy, upravující vedle kultury i vzdělávání odborné a všeobecné.

S rozvojem nových technologií se Komise i Rada Evropské unie stále častěji věnují otázkám povinných výtisků, elektronických publikací a sběru informací a v nezávazné formě vyzývají k harmonizaci právní úpravy v členských státech.

Jedním z impulsů k řešení otázky sběru informací (web-harvesting) a uchovávání a archivace digitálních publikací je doporučení Evropské komise 2006/585/ES ze dne 24. srpna 2006 o digitalizaci kulturního materiálu a jeho dostupnosti on-line a o uchovávání digitálních záznamů, které explicitně uvádí, že web-harvesting je nová technika pro sběr materiálu z internetu pro účely uchování. Její součástí je aktivní shromažďování materiálu pověřenými institucemi namísto čekání, až bude deponován, čímž se minimalizuje administrativní zátěž producentů digitálního materiálu, a proto by tato technika měla být upravena vnitrostátními právními předpisy. Doporučuje se, aby členské státy zapracovaly do svých právních předpisů možnost uchovávání webového obsahu pověřenými institucemi za použití technik pro shromažďování informací z internetu (jako je např. web-harvesting) při plném respektování právních předpisů Evropské unie a mezinárodních právních předpisů o právech duševního vlastnictví. V navazujících Závěrech Rady o digitalizaci kulturního materiálu a jeho dostupnosti on-line a o uchovávání digitálních záznamů (2006/C 297/01) je pak členským státům doporučováno zavedení právního nebo jiného účinného rámce na podporu uchovávání digitálních dokumentů, což zahrnuje i uchovávání digitalizovaného kulturního materiálu zmocněnými institucemi a využívání možností webových stránek těmito institucemi. Návrh dále navazuje na doporučení Komise ze dne 27. října 2011 o digitalizaci kulturního materiálu a jeho dostupnosti on-line a o uchovávání digitálních záznamů (2011/711/EU). V tomto doporučení Komise zdůrazňuje, že digitalizace (v nejširším slova smyslu) je důležitým prostředkem pro zajištění širšího přístupu ke kulturnímu materiálu a jeho využívání. Dále Komise připomněla, že účinné předpisy a postupy týkající se povinných rozmnoženin mohou minimalizovat administrativní zátěž jak majitelů obsahu, tak i institucí, které mají povinné rozmnoženiny na starost. Z uvedeného doporučení rovněž vyplývá, že web-harvesting je nová technika pro sběr materiálu z internetu pro účely uchování, jejíž součástí je aktivní shromažďování materiálu pověřenými institucemi (zde: Národní knihovnou) a tato technika měla být upravena vnitrostátními právními předpisy. Do budoucna lze očekávat, vzhledem k technologickému pokroku, postupné posilování web-harvestingu oproti institutu povinných výtisků, aktivně odevzdávaných vydavateli. Na uvedené doporučení Komise navazuje dokument Závěry Rady ze dne 10. května 2012 o digitalizaci kulturního materiálu a jeho dostupnosti online a o uchovávání digitálních záznamů (2012/C 169/02), který připomíná význam digitálního materiálu a zdůrazňuje, že členské státy by měly činit opatření s cílem zlepšit rámcové podmínky pro přístupnost online a využívání kulturního materiálu a rovněž zajistit dlouhodobé uchování digitálních záznamů, a to s respektem k odlišné míře pokroku v oblasti digitalizace a odlišným přístupům k této oblasti, jakož i úsilí členských států o celkovou rozpočtovou konsolidaci. Problematiky se dotýká i Sdělení Komise Evropské kulturní dědictví na dosah jedním kliknutím [Pokrok v oblasti digitalizace kulturního materiálu a jeho dostupnosti on-line a uchovávání digitálních záznamů v EU (513/2008)], které shrnuje pokrok v dílčích úkolech na tomto poli s tím, že zhruba polovina členských států web-harvesting pro vybrané kulturní instituce do svých právních předpisů již

zavedla (většinou nese odpovědnost příslušná národní knihovna) a konstatuje, že s ohledem na práva duševního vlastnictví a otázku soukromí je obecně přístup k materiálu shromažďovanému z internetu omezen.

Knihoven jako paměťových institucí se pak týká Doporučení Rady EU o uchování digitálního obsahu kulturního dědictví pro budoucí generace (2002/C 162/02), které reaguje na rychlý rozvoj v oblasti vytváření digitálních dokumentů a s tím související potřebu zajištění jejich dlouhodobého ukládání a zpřístupňování knihovnami a dalšími paměťovými institucemi. Navrhované úpravy se dotýká směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. května 2001 o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti. Tato směrnice v návaznosti na mezinárodní závazky vyplývající z mezinárodních smluv upravuje ochranu autorských práv v Evropské unii tak, aby odpovídala novým potřebám informační společnosti, a klade si za cíl pokračovat v harmonizaci práva autora na sdělování veřejnosti. Směrnice umožňuje členským státům, aby upravily výjimky a omezení autorského práva ve prospěch veřejně přístupných zařízení jako jsou knihovny, muzea, galerie, archivy, vzdělávací zařízení a podobné instituce, aby mohly zhotovit rozmnoženiny děl pro své archivní a konzervační potřeby a rovněž mohly zpřístupnit díla a jejich rozmnoženiny ze svých sbírek veřejnosti pro stanovené účely na terminálech ve svých objektech [čl. 5 odst. 3 písm. n) ve vztahu k čl. 5 odst. 2 písm. c)].

Knihovny jsou instituce, které nesledují přímý ani nepřímý hospodářský nebo komerční prospěch, naopak poskytují veřejné knihovnické a informační služby všem bez rozdílu a bezplatně, a proto lze i elektronické dokumenty získané Národní knihovnou jako příjemcem povinného výtisku nebo v rámci web-harvestingu poskytovat konkrétním zákonem vymezeným, oprávněným knihovnám a umožnit jim za stanovených podmínek zpřístupňování veřejnosti prostřednictvím k tomu určených zařízení. Tomuto svědčí i Prováděcí rozhodnutí Evropské komise ze dne 16. 4. 2013 Státní podpora č. SA 35529 (2012/N) - Česká republika Digitalizace knihovních fondů, která po posouzení veřejných knihoven v České republice ve vztahu k dotacím na jejich podporu a povaze této podpory došla mj. k závěru, že zajištěním činnosti veřejných knihoven český stát nemá zájem provozovat hospodářské činnosti. S ohledem na funkce, které tyto knihovny vykonávají, a služby, které poskytují zdarma, došla Komise k závěru, že tyto knihovny přispívají k plnění úkolu státu ve vztahu k občanům ve vzdělávací, kulturní a sociální oblasti a nelze je považovat za podniky ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování EU. Závěrem Komise konstatovala, že rozšiřováním významných informací, které mají k dispozici, fungují české veřejné knihovny jako nástroj, s jehož pomocí státní orgány plní „skutečný veřejný úkol a povinnost“ a poskytování takových veřejných knihovnických služeb tudíž nepředstavuje hospodářskou činnost, a v kontextu posouzení tudíž ani podpora poskytovaná na tuto činnost ze státního rozpočtu nepředstavuje státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování EU. Čl. 6 směrnice 2001/29/ES současně upravuje i možnosti členských států přijmout vhodná opatření k zajištění přístupu k autorskoprávně chráněnému obsahu v případech, kdy nositelé práv použili některých technologických prostředků ochrany, za podmínek stanovených v tomto ustanovení směrnice. Navrhovaná úprava tuto možnost využívá a zvolené řešení považuje za vhodný prostředek ve smyslu příslušného článku směrnice, a to i ve vztahu k § 43 autorského zákona a § 1811 občanského zákoníku.

Návrh přispěje rovněž k naplnění cílů, jež formuluje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/31/ES ze dne 8. června 2000 o některých právních aspektech služeb informační společnosti, zejména elektronického obchodu, na vnitřním trhu („směrnice o elektronickém obchodu“), ve svém recitálu 63 a 64, konkrétně k zajištění a zachování přístupu veřejnosti k co nejširší škále služeb informační společnosti, resp. k zajištění přístupu k evropskému kulturnímu dědictví poskytovanému v digitálním prostředí. Na tuto směrnici pak navazuje směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/1535 ze dne 9. září 2015 o postupu při

poskytování informací v oblasti technických předpisů a předpisů pro služby informační společnosti, která definuje pojem „služby informační společnosti“.

Směrnice Rady 92/100/EHS ze dne 19. listopadu 1992 o právu na pronájem a půjčování a o některých právech v oblasti duševního vlastnictví souvisejících s autorským právem, která byla následně nahrazena směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2006/115/ES, umožnila v konsolidovaném znění čl. 6 (výjimka z výlučného práva na veřejné půjčování) vyjmutí prezenčního půjčování v knihovnách na místě samém a pro stanovené knihovny i absenčního půjčování z povinnosti platit odměnu. Čl. 2 odst. 1 písm. b) v konsolidovaném znění směrnice pak půjčováním rozumí zpřístupňování za účelem užívání na omezenou dobu, které není spojeno s přímým ani nepřímým hospodářským nebo obchodním prospěchem provozovatele, pokud je uskutečňuje veřejně přístupné zařízení. Jak je uvedeno výše, knihovny tuto definici naplňují. Poskytování předmětů ochrany v hmotné podobě mezi jednotlivými veřejně přístupnými zařízeními, jako jsou například meziknihovní výpůjční služby, není samostatným užitím díla ve smyslu bodu 10 recitálu nynější směrnice, která tento způsob nakládání s předměty ochrany nepovažuje za půjčování.

Úprava z obou naposled uvedených směrnic se promítla do autorského zákona prostřednictvím jeho novely provedené zákonem č. 216/2006 Sb., a to novým zněním § 37 upravujícím tzv. knihovní licenci pro užití díla knihovnou, archivem, muzeem, galerií, školou, vysokou školou a jiným nevýdělečným školským a vzdělávacím zařízením. V odst. 1 písm. a) a b) je zakotvena bezúplatná zákonná licence na zhotovení rozmnoženiny díla pro účely archivní a konzervační a dále pro nahrazení rozmnoženiny poškozené a ztracené, v písm. c) pak umožňuje zpřístupňování děl veřejnosti výhradně pro účely výzkumu a soukromého studia na terminálech umístěných přímo v knihovnách. V odstavci 2, upravujícím právo autora na odměnu, pak vyjímá z povinnosti platit odměnu za půjčování v knihovnách prezenční a pro zde určené knihovny i za půjčování absenční.

Významným doplněním navrhované právní úpravy je také novela autorského zákona, provedená zákonem č. 102/2017 Sb., obsahující - mimo jiné - tzv. rozšířenou kolektivní správu usnadňující licencování některých způsobů užití děl paměťovými a vzdělávacími institucemi. Tato novela byla zpracována zejména v návaznosti na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2014/26/EU ze dne 26. února 2014 o kolektivní správě autorského práva a práv s ním souvisejících a udělování licencí pro více území k právům k užití hudebních děl online na vnitřním trhu. Nové ustanovení § 97e přebírá úpravu tzv. rozšířené kolektivní správy z předchozího § 101 autorského zákona ve znění před novelou provedenou zákonem č. 102/2017 Sb. V § 97e odst. 1, 2, 3 a 5 jsou obsaženy principy, na nichž je rozšířená kolektivní správa založena. V odstavci 4 je pak obsažen taxativní výčet práv, resp. způsobů užití, která kolektivní správce licencuje v rámci tzv. rozšířené kolektivní správy. Novela č. 102/2017 Sb. výrazně rozšířila okruh práv, resp. způsobů užití s cílem usnadnit licencování některých případů užití předmětů ochrany paměťovými a vzdělávacími institucemi. Platná právní úprava obsahuje relativně omezené zákonné licence umožňující knihovnám využívat pouze částečně potenciál digitálních technologií a zároveň obsahuje možnost rozšířené kolektivní správy, přičemž kolektivní licenční smlouvu uzavírá za knihovny evidované Ministerstvem kultury Národní knihovna jako centrum systému knihoven – 98a odst. 3 autorského zákona. S výjimkou případů, na které se vztahují zákonné licence upravené autorským zákonem, je pro užití nad rámec takových zákonných licencí nutno sjednávat licenční smlouvy s nositeli práv, popř. postupovat v souladu s příslušnou veřejnou licencí (např. licence Creative Commons), je-li konkrétní dílo či jiný předmět ochrany pod takovou veřejnou licencí veřejnosti zpřístupňován. Záměrem je zajistit, aby uvedené činnosti mohly zmíněné instituce vykonávat v souladu s autorským právem a aby licencování takových činností bylo maximálně zjednodušeno prostřednictvím kolektivních smluv uzavřených s kolektivními správci (např. Národní knihovna má možnost zastupovat při sjednávání licencí síť knihoven).

Na základě kolektivní smlouvy by mohly knihovny digitalizované obsahy sdílet mezi sebou, případně poskytovat elektronicky v rozsahu větším, než jaký umožňují stávající zákonné licence. Na základě licence poskytnuté kolektivním správcem podle § 97e odst. 4 písm. f) bude knihovnám zapsaným do evidence knihoven podle zákona č. 257/2001 Sb. (knihovního zákona) umožněno sdílet navzájem digitalizovaná díla obsažená v jejich sbírkách - knihovních fondech jednotlivých knihoven a následně je zpřístupňovat na terminálech umístěných v jejich prostorech. Dosavadní úprava v § 37 odst. 1 písm. c), odpovídající úpravě ve směrnici 2001/29/ES, jak již bylo řečeno výše, umožňuje knihovnám digitalizovat a zpřístupňovat terminálovým způsobem, bez souhlasu nositelů práv, pouze díla obsažená v jejich vlastních knižních fondech.

Navrhovaná právní úprava je v souladu také se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 96/9/ES ze dne 11. března 1996 o právní ochraně databází, upravující zvláštní právo pořizovatele databáze.

Navrhovaná právní úprava nepřímou souvisí také s nejnovější autorskoprávní směrnicí – směrnicí Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/790 ze dne 17. dubna 2019 o autorském právu na jednotném digitálním trhu. Směrnice mimo jiné poskytuje veřejným knihovnám, muzeím, archivům nebo institucím pečujícím o filmové nebo zvukové dědictví právní podporu v jejich úsilí o zachování a zpřístupňování digitálního kulturního dědictví, z čehož mají v konečném důsledku prospěch občané celé EU.

Ve vztahu k ochraně osobních údajů je relevantní nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/679 ze dne 27. dubna 2016 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení směrnice 95/46/ES (obecné nařízení o ochraně osobních údajů – tzv. GDPR).

Návrh zákona je v souladu s principy uvedenými v čl. 5 nařízení, a to s principem zákonnosti, korektnosti a transparentnosti podle čl. 5 odst. 2 písm. a), principem účelového omezení podle čl. 5 odst. 2 písm. b), principem minimalizace údajů podle čl. 5 odst. 2 písm. c), principem přesnosti podle čl. 5 odst. 2 písm. d), principem omezení uložení podle čl. 5 odst. 2 písm. e), principem integrity a důvěrnosti podle čl. 5 odst. 2 písm. f) a principem odpovědnosti podle čl. 5 odst. 2 nařízení. Osobní údaje jsou

- zpracovávány při výkonu nevrchnostenské veřejné správy, kterým je správce pověřen přímo ex lege (princip zákonnosti),
- zpracovávány pro určité, výslovně vyjádřené a legitimní účely, kterými jsou – stručně shrnuto – uchovávání a zpřístupňování psaného kulturního dědictví, resp. knihovních dokumentů a databází (princip účelového vymezení),
- zpracovávány v nezbytném rozsahu ve vztahu k účelu, pro který jsou zpracovávány - zejména pro účely identifikace vydavatelů, aby s nimi mohly podle potřeby komunikovat příslušné knihovny (Národní knihovna, Knihovna a tiskárna pro nevidomé K. E. Macana), případně správní orgány (princip minimalizace),
- v případě potřeby aktualizované (princip přesnosti),
- uloženy ve formě umožňující identifikaci subjektů údajů po dobu nezbytně nutnou (princip omezení uložení),
- zpracovávány způsobem, který zajišťuje jejich náležité zabezpečení – zpřístupňování pouze zákonem stanoveným způsobem, v minimálním nutném rozsahu (princip integrity).

Dle principu odpovědnosti pak správci (výše uvedené knihovny) odpovídají za dodržování shora zmíněných principů.

Problematika svobody projevu a práva na informace a šíření informací tak, jak jsou koncipovány v mezinárodních úmluvách, zejména pak Úmluvou Rady Evropy, se promítá

i do primárního práva Evropské unie. Na základě čl. 6 odst. 2 Smlouvy o Evropské unii (konsolidované znění) Unie přistoupí k Evropské úmluvě o ochraně lidských práv a základních svobod. Přistoupení se nedotkne pravomocí Unie vymezených Smlouvami. Podle čl. 6 odst. 3 základní práva, která jsou zaručena Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod a která vyplývají z ústavních tradic společných členským státům, tvoří obecné zásady práva Unie. Jak vyplývá z čl. 6 odst. 1, Unie uznává práva, svobody a zásady obsažené v Listině základních práv Evropské unie ze dne 7. prosince 2000, ve znění upraveném dne 12. prosince 2007 ve Štrasburku, jež má stejnou právní sílu jako zakládací smlouvy EU. Tato Listina konkrétně v čl. 11 uvádí, že každý má právo na svobodu projevu, které zahrnuje svobodu zastávat názory a přijímat a rozšiřovat informace nebo myšlenky bez zasahování veřejné moci a bez ohledu na hranice.

Závěrem lze shrnout, že web-harvesting a elektronický povinný výtisk (knih i periodik) je již legislativně řešen v některých evropských právních řádech (např. Slovinsko, Chorvatsko, Dánsko, Finsko, Estonsko, Francie, Švédsko a Velká Británie) i státech mimoevropských jako např. v Austrálii nebo v Kanadě). Provádění web-harvestingu a související příjem povinného výtisku elektronických publikací je zpravidla svěřeno národní knihovně daného státu.

Návrh není v rozporu s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie a obecnými právními zásadami práva Evropské unie; návrh zákona je s právem Evropské unie plně slučitelný.

6. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána

Mezinárodní smlouvy, jimiž je Česká republika vázána, neupravují přímo problematiku odevzdávání povinných výtisků ani shromažďování materiálu zpřístupňovaného prostřednictvím internetu.

Navrhovaná právní úprava respektuje obecně mezinárodní smlouvy, jimiž je Česká republika vázána, a odpovídá rovněž závazkům vyplývajícím pro Českou republiku. Jedná se zejména o Úmluvu o ochraně lidských práv a základních svobod, ve znění dodatkových protokolů, publikovanou pod č. 209/1992 Sb. (Čl. 10 odst. 1 stanoví právo každého na svobodu projevu, které zahrnuje svobodu zastávat názory a přijímat a rozšiřovat informace nebo myšlenky bez zasahování státních orgánů a bez ohledu na hranice), Mezinárodní pakt o občanských a politických právech, publikovaný pod č. 120/1976 Sb. (Čl. 19 stanoví právo každého zastávat svůj názor bez překážky, právo na svobodu projevu, které zahrnuje svobodu vyhledávat, přijímat a rozšiřovat informace a myšlenky všeho druhu, bez ohledu na hranice, ať ústně, písemně nebo tiskem, prostřednictvím umění nebo jakýmikoli jinými prostředky podle vlastní volby, přičemž užívání těchto práv s sebou nese zvláštní povinnosti a odpovědnost; může proto podléhat určitým omezením, avšak tato omezení budou pouze taková, jaká stanoví zákon a jež jsou nutná k respektování práv nebo pověsti jiných) a Všeobecnou deklaraci lidských práv ze dne 10. prosince 1948 (Čl. 19 garantuje právo na svobodu přesvědčení a projevu, které zahrnuje právo vyhledávat, přijímat a rozšiřovat informace a myšlenky jakýmikoli prostředky a bez ohledu na hranice).

Navrhovaná právní úprava pak plně odpovídá i mezinárodním závazkům, jimiž je Česká republika vázána v oblasti autorskoprávní. Jde zejména o Bernskou úmluvu o ochraně literárních a uměleckých děl z roku 1886 (revize Paříž 1971), která je první mezinárodní dohodou o autorských právech upravující moderní pojetí práva povinného výtisku uplatňovaného téměř ve všech zemích, dále Dohodu o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví (TRIPS) a Smlouvu Světové organizace duševního vlastnictví o právu autorském (WCT).

V souvislosti s neustálým rozvojem nových technologií a informační společnosti upozorňovaly mnohé vládní i nevládní profesní organizace již od 90. let na nutnost reagovat v tomto kontextu a přizpůsobit činnost především knihoven jako paměťových institucí těmto měnícím se podmínkám. V roce 2000 vydala UNESCO Směrnice pro zákonodárství o povinném výtisku, v nichž shrnula výsledky dosavadních zkoumání, přičemž podstatnou pozornost v nich věnovala zvláště rozšíření institutu povinného uložení síťových elektronických publikací. Generální konference UNESCO pak přijala na svém 32. zasedání v říjnu 2003 Chartu o zachování digitálního dědictví, jež považuje zákonodárství o zákonném uložení publikace (tj. „povinném výtisku“, společně se zákonodárstvím archivním) za klíčový prvek národní politiky zachování digitálního dědictví.

Z praktického hlediska má pak pro úpravu této problematiky podstatnou váhu Prohlášení o vývoji a zakládání programů dobrovolného uložení elektronických publikací zpracované společným výborem Konference evropských ředitelů národních knihoven a Federace evropských nakladatelů jako představitelů nejvíce zainteresovaných a kompetentních evropských zájmových sdružení v roce 2005.

Závěrem lze shrnout, že navrhovaná právní úprava není v rozporu se závazky vyplývajícími pro Českou republiku z mezinárodních smluv ani obecně uznávaných zásad mezinárodního práva. Navrhovaná úprava je v souladu s Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod.

7. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, dále sociální dopady, včetně dopadů na rodiny a dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny a dopady na životní prostředí

Hospodářský a finanční dopad je vyhodnocen v závěrečné zprávě hodnocení dopadů regulace (RIA). Přijetí novely bude znamenat zvýšení nákladů na hlavní činnost Národní knihovny, a to v souvislosti s pořízením databází povinných výtisků a bibliografickým zpracováním publikací a databáze získaných webových stránek, jakož i v souvislosti s nezbytnou údržbou a aktualizací těchto databází. Tyto náklady budou hrazeny v rámci schválených výdajových limitů kapitoly 334 - Ministerstvo kultury. Objem činnosti, jež je návrhem stanovena (a vymezena jako hlavní činnost Národní knihovny), bude s postupem digitalizace a přibývání elektronických publikací narůstat. S přijetím navržené úpravy nejsou spojeny požadavky na navýšení limitu přepočtených úvazků a objemu prostředků na platy. V návaznosti na zásadní připomínku Ministerstva financí byla potřeba rozpočtových prostředků rozdělena do jednotlivých let a celkově snížena. Původní požadavek Národní knihovny, jenž představoval částku cca 29 mil. Kč / rok (osobní náklady a věcné náklady), Národní knihovna snížila na částku cca 28 mil. Kč / rok (celkové snížení na období 5 let o 5 mil. Kč) a upravila tím způsobem, že v prvních dvou letech bude požadovat částku nižší oproti uvedenému průměru, avšak ve 4. a 5. roce realizace projektu bude částka naopak vyšší. Tato částka v sobě zahrnuje cca 19 mil. Kč / rok jako náklady na platy. Jde o 36,25 úvazků a vzhledem k tomu, že Národní knihovna ani kapitola Ministerstvo kultury potřebným počtem volných tabulkových míst nedisponuje a v současné době navýšení limitu počtu přepočtených úvazků není reálné, je – s ohledem na nezbytnost nové právní úpravy, jak je pojednána v materiálu RIA – Národní knihovna připravena k provedení vnitřních organizačních opatření, jež umožní činnosti podle navrhované úpravy realizovat v plném rozsahu. Ze strany předkladatele tedy nebude uplatněn požadavek na navýšení platových limitů ani na navýšení počtu přepočtených úvazků Národní knihovny. Nezbytná úprava základní vnitřní struktury Národní knihovny bude podle potřeby řešena též změnou zřizovací listiny, a to s oporou v § 3 odst. 2 písm. g) zákona č. 203/2006 Sb. Navrhovaná úprava si vyžádá provozní náklady ve

výši cca 4,5 mil. Kč / rok a rovněž investiční náklady (kapitálové výdaje) ve výši cca 4 mil. Kč / rok. V prvním roce realizace projektu jsou předpokládány vyšší (vstupní) investiční náklady, a to ve výši celkem cca 5 mil. Kč. Osobní náklady na pracovníky, kteří budou zajišťovat výkon agendy, budou hrazeny rovněž v rámci schválených výdajových limitů kapitoly 334 – Ministerstvo kultury a jejich výše bude progresivně narůstat, v návaznosti na realizaci nové agendy (v prvním roce půjde o částku cca 7 mil. Kč, v pátém roce pak 26 mil. Kč). Celkové náklady, jež si návrh během 5 let vyžádá, byly oproti původnímu návrhu sníženy o 5,1 mil. Kč, a to v osobních nákladech (o 2,6 mil. Kč) a v investičních nákladech (o 2,5 mil. Kč – redukce LTP). Dále jde o úhradu odměn nositelům práv chráněných autorským zákonem, prováděnou prostřednictvím kolektivních správců práv; výše těchto odměn se v letech 2020-2024 bude pohybovat v rozmezí 10,5-27,4 mil. Kč a bude silně progresivní; řádově se jedná o souhrnné výdaje ve výši cca 30 mil. Kč ročně. Celkové náklady rozpočtu kapitoly 334 – Ministerstvo kultury spojené s navrhovanou právní úpravou lze tedy vyčíslit průměrem cca na 58 mil. Kč / rok. Národní knihovna provede podle potřeby nezbytnou vnitřní reorganizaci, zahrnující například implementaci nástroje umělé inteligence pro částečně automatizovanou katalogizaci a převedení některých zaměstnanců na nové činnosti, vyplývající z nové právní úpravy.

Novela nebude mít podstatné dopady na podnikatelské prostředí, pro vydavatele bude pouze představovat v důsledku rozvoje technologií rozšíření dosavadní povinnosti odevzdávat povinný výtisk neperiodické publikace vydané (v tištěné podobě) i na publikace pořizené (v elektronické podobě) a povinnosti odevzdávat povinný výtisk periodického tisku i na elektronický periodický tisk, přičemž dopad se bude odvíjet od počtu takových neperiodických publikací a vydání elektronického periodického tisku i nákladnosti jejich pořízení. Administrativní dopad na podnikatele bude minimální, protože odevzdávání publikací bude probíhat elektronickou formou s dálkovým přístupem, což nepředstavuje významné zatížení. Pro vydavatele bude návrh jednoznačně přínosný v tom, že zajištěné dlouhodobé uchování publikací jim bude sloužit jako záloha pro případ ztráty či poškození digitálního objektu v jejich úložišti. Jinak řečeno: pokud vydavatel ztratí z jakéhokoli důvodu své publikace (v elektronické podobě), může se obrátit na Národní knihovnu, která mu je bude moci poskytnout.

Návrh ani nepředstavuje negativní vliv na životní prostředí a taktéž se neočekávají žádné negativní sociální dopady, včetně dopadů na rodiny, na specifické skupiny obyvatel, ať se jedná o dopady na osoby sociálně slabé a na osoby se zdravotním postižením nebo dopad na národnostní menšiny. V oblasti sociální budou dopady naopak pozitivní, neboť se rozšíří možnost přístupu k elektronickým publikacím (návrh například výslovně pamatuje na osoby se zrakovým postižením).

8. Zhodnocení dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Návrh zákona nebude mít dopad na ochranu soukromí a osobních údajů, neboť nepřináší změny v oblasti zpracování osobních údajů. Předmětem úpravy není sběr dokumentů, informací, dat či údajů nad rámec těch, které jsou volně přístupné v prostředí internetu.

9. Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovaná právní úprava s sebou nepřináší žádná korupční rizika, neboť nijak nerozšiřuje pravomoci orgánů státní správy, pouze výslovně zakládá zmocnění pro Národní knihovnu provádět sběr vybraných webových stránek a ukládání povinných výtisků, jejichž je

příjemcem, a pro vydavatele pak korespondující povinnost odevzdávat i elektronicky pořízené neperiodické publikace a elektronický periodický tisk (splňující určité parametry).

Odevzdávání povinných výtisků a web-harvesting je plně v souladu s účelem knihovního zákona, zákona o neperiodických publikacích a současně i tiskového zákona. Předkládaným návrhem se nezakládají žádné nové kompetence orgánů státní správy. Povinnosti zakládané návrhem zákona jsou přiměřené cílům, kterými jsou jednak uchovávání jednotlivých segmentů kulturního dědictví, adaptace funkce knihoven na informační a technologický rozvoj a s tím související poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb veřejnosti. Právní úprava nepřináší žádné nové rozhodovací pravomoci orgánům státní správy. Systémy kontroly a přezkoumávání rozhodnutí již existují, stejně jako nezbytné funkční sankční mechanismy. Stávající sankce budou vztaženy do budoucna i na nově založenou povinnost odevzdání povinného výtisku pořízeného elektronicky, přičemž následující řízení o uložení sankce bude podléhat správnímu řádu a zákonu o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Korupční rizika jsou tedy z podstaty věci nulová. Web-harvesting je prováděn roboticky a vymezení elektronických publikací (neperiodických i periodických) je určeno natolik přesně (ve vztahu ke stávající úpravě), že si lze jen nanejvýš obtížně představit, že by se například vydavatel pokusil o korupční jednání vůči Národní knihovně či krajskému úřadu.

10. Zhodnocení dopadů na bezpečnost nebo obranu státu

Navrhovaná právní úprava žádným způsobem neovlivní bezpečnost nebo obranu státu.

B. Zvláštní část

K Čl. I

K bodu 1

Mezi hlavní zákonem vymezené činnosti Národní knihovny se zahrnuje i výběrové provádění sběru informací (web-harvesting) v prostředí internetu dle předem nastavených kritérií, včetně jejich uchovávání a režimu zpřístupnění. Dokumenty bude sbírat Národní knihovna jako ústřední paměťová instituce a centrum systému knihoven poskytující vedle veřejných knihovnických a informačních služeb i řadu dalších zejména koordinačních, odborných, informačních, vzdělávacích, analytických, výzkumných, poradenských a metodických činností, které se tímto rozšíří. Kritéria, jaké webové stránky budou předmětem web-harvestingu, určí primárně Národní knihovna, s využitím svých odborných kapacit, u vědomí zahraniční praxe a též v návaznosti na požadavky Ministerstva kultury. Tato paměťová instituce, centrum systému knihoven podle § 9 zákona č. 257/2001 Sb., je schopna z odborného hlediska určit, jaké stránky mají být harvestovány, aby došlo k naplnění jejího úkolu uchovávat psané kulturní dědictví České republiky nebo informace vztahující se k České republice. Tato kritéria musí být vymezena flexibilně, s možností operativní změny, což je Národní knihovna schopna zajistit – tak, aby mohla snadno reagovat například na aktuální dění (politické, ekonomické apod.) i na obecný vývoj v České republice i ve světě. Není vhodné ani účelné stanovovat právním předpisem, jaké webové stránky má Národní knihovna harvestovat – muselo by jít o výčet značně kazuistický a tudíž pro právní předpis a pro jeho praktickou aplikaci nevhodný (příkladem kazuistického a tedy nevhodného a neúčelného ustanovení je např. § 103 stavebního zákona, jehož kazuističnost působí značné aplikační problémy). Pokud by nastala potřeba harvestovat webové stránky s určitým tematickým obsahem, může Ministerstvo kultury stanovit Národní knihovně příslušný úkol –

oporu pro tento postup dává § 53 odst. 1 zákona č. 218/2000 Sb. ve spojení s § 8 zákona č. 2/1969 Sb. Z hlediska zákona č. 480/2004 Sb. je Národní knihovna jednak uživatelem služeb informační společnosti (při provádění web-harvestingu), jednak nese odpovědnost za obsah sebraných informací v rozsahu, v jakém odpovídá poskytovatel služeb informační společnosti, když zpřístupňuje elektronické dokumenty. Z hlediska činností, které Národní knihovna zajišťuje, je podstatná její úloha jako poskytovatele (vůči jiným knihovnám i vůči jejím uživatelům). Současně se navrhuje, aby byla Národní knihovna také příjemcem povinného výtisku pořízeného elektronicky, čímž se rozumí povinný výtisk publikací vydaných, resp. vytvořených v elektronické podobě, tedy bez hmotného nosiče (v nehmotné podobě). Jde o neperiodické publikace ve smyslu zákona č. 37/1995 Sb. a o vybraný periodický tisk ve smyslu zákona č. 46/2000 Sb. (v zákoně č. 46/2000 Sb. se pro tento druh periodického tisku zavádí název „elektronický periodický tisk“). Povinnost odevzdávat povinný výtisk pořízený elektronicky se bude vztahovat jak na neperiodické publikace, tak i na elektronický periodický tisk. Doplňkovým způsobem získávání digitálního kulturního dědictví pro účely uchování a zpřístupňování pak bude výše uvedený web-harvesting – ten ovšem není plně postačující. Je prováděn roboticky, takže například nelze harvestovat zablokované či placené webové stránky, resp. publikace – u těchto stránek je třeba aktivní činnosti vydavatele. Návrh tedy rozlišuje dva typy dokumentů, které Národní knihovna získává. Prvním typem jsou dokumenty, které na základě návrhu budou aktivně odevzdávat vydavatelé elektronických publikací, druhým typem jsou pak dokumenty, které Národní knihovna získá svou aktivní činností, tedy web-harvestingem (ať prováděným čistě roboticky podle klíčových slov, nebo zvláště zacíleným například na určité oblasti či témata, třeba v návaznosti na aktuální společenské dění), bez jakékoli účasti vydavatele, resp. provozovatele konkrétních webových stránek (který ovšem má možnost s využitím elektronických nástrojů zabránit tomu, aby konkrétní webové stránky byly harvestovány). Z dokumentů získaných cestou web-harvestingu, cestou povinného odevzdávání elektronických povinných výtisků neperiodických publikací a povinného odevzdávání elektronických povinných výtisků elektronického periodického tisku bude Národní knihovna pořizovat samostatné databáze, které budou samy o sobě i jejich obsah součástí jejích sbírek ve smyslu autorského zákona a bude se na ně tedy vztahovat režim autorského zákona (knihovní licence). Databáze získaná prováděním sběru informací (web-harvesting) bude předmětem vlastní činnosti knihovny v rámci uchování pro budoucí generace a bude se skládat z jednotlivých děl a údajů, které nebudou muset být samostatnými knihovními dokumenty – nebylo by to fakticky dobře proveditelné. K této databázi a k databázi pořízené z odevzdaných elektronických povinných výtisků Národní knihovně (jež budou vstupovat do konzervačního fondu v souladu se zákonnou definicí) budou mít právo vytěžování a zužitkování oprávněné knihovny, kterými jsou knihovny, včetně krajských, které jsou příjemci povinných výtisků periodického tisku a neperiodických publikací. Výčet těchto oprávněných knihoven koresponduje s výčty zavedenými v obou zákonech, tedy v § 3 zákona č. 37/1995 Sb. a v § 9 a novém § 9a zákona č. 46/2000 Sb. Tyto knihovny budou v souladu s § 37 odst. 1 písm. c) autorského zákona prostřednictvím technických zařízení - terminálů umístěných ve svých objektech (primárně v objektu, v němž má knihovna sídlo, přičemž pokud tento objekt nebude dobře využitelný, třeba z důvodu stavební rekonstrukce nebo z hlediska dopravní dostupnosti, může knihovna využít jiný ze svých objektů) zpřístupňovat obsah databáze veřejnosti, a to pro účely výzkumu nebo soukromého studia. K režimu zavedenému autorským zákonem přistupuje jako lex specialis omezení, které vychází zejména z požadavků nakladatelské veřejnosti. Jeví se jako potřebné, aby knihovny zpřístupňovaly obsah databází (resp. jednotlivé dokumenty) dvojitým způsobem. První způsob představuje nakládání s dokumenty, jež jsou či byly veřejně přístupné v prostředí Internetu, a v podstatě je nakládání s těmito dokumenty stejnocenné jako nakládání s tištěnými dokumenty, jež knihovna získá například v rámci akviziční činnosti. Druhý způsob se týká dokumentů, jež jsou elektronickými povinnými výtisky, které odevzdal

vydavatel Národní knihovně: tento způsob záleží v tom, že v jedné knihovně bude mít ke konkrétnímu dokumentu v jednom okamžiku přístup pouze jeden uživatel a nebude mít možnost zhotovit kopii dokumentu. Jinak vyjádřeno, v jednom okamžiku bude možný přístup ke konkrétnímu dokumentu ve více knihovnách, avšak v rámci jedné knihovny bude možný přístup jediný, byť by knihovna měla více poboček (např. Městská knihovna v Praze). Databáze budou tedy mít v principu shodný režim ve vztahu k veřejnosti, budou se lišit pouze výčtem knihoven, jež budou moci obsah databází zpřístupňovat (v návaznosti na stávající výčty v zákonech č. 37/1995 Sb. a č. 46/2000 Sb.). Tak se omezí neúměrné zpřístupňování, jež by mohlo v krajním případě vést k nepřiměřené (a účel právní normy výrazně přesahující) hospodářské tíži nakladatelů. Zpřístupňování je proto návrhem řešeno tak, že k jedné publikaci bude mít v rámci jedné knihovny v jednom okamžiku přístup pouze jeden uživatel. Jde tu o základní (minimalisticky pojatý a zákonem zaručený) přístup k elektronickým povinným výtiskům a dokumentům získaným web-harvestingem. Do budoucna bude možné, prostřednictvím licenční smlouvy v režimu rozšířené kolektivní správy, rozšířit možnost vytěžování a zužitkování obsahu databází i pro jiné knihovny a jejich uživatele, jak to v základu připouští § 97e zákona č. 121/2000 Sb., zavedený zákonem č. 102/2017 Sb. v návaznosti na právo EU.

Tím bude zaručena základní bezplatná a nevýdělečná činnost knihoven, poskytování veřejných knihovnických a informačních služeb (slovy rozhodnutí Evropské komise z r. 2013 jde o „plnění skutečného veřejného úkolu a povinnosti“), a současně se činnost knihoven přizpůsobí technologickému vývoji, kdy mezi zpřístupňováním kulturních statků a informací ze sbírek knihoven ve fyzické a elektronické podobě by neměl být žádný podstatný rozdíl. Oprávněné knihovny tak budou efektivněji plnit, i v souladu s požadavky mezinárodního práva a práva Evropské unie, svoji zásadní veřejnou funkci – poskytovat přístup ke kultuře a informacím.

Zužitkování a vytěžování obsahu databází je v kontextu knihovní licence podle § 37 odst. 1 autorského zákona i v kontextu § 90 autorského zákona. Navrhovaný § 9 odst. 2 písm. c) a d) knihovního zákona řeší, jak je možno nakládat s rozmnoženinami v rámci systému knihoven, tedy které knihovny mohou využívat elektronické rozmnoženiny získané Národní knihovnou (ať přímo jako elektronický povinný výtisk publikace neperiodické či periodické, nebo cestou web-harvestingu). Tato konstrukce odpovídá pojmosloví § 90 autorského zákona. Navrhovaný § 9 odst. 4, 5 a 6 knihovního zákona řeší, s využitím § 37 odst. 1 písm. c) autorského zákona, jakým způsobem mohou oprávněné knihovny nakládat s obsahem databází vůči veřejnosti.

Jde o dva rozdílné instituty nakládání s dokumenty. Povinné výtisky elektronických neperiodických publikací a elektronického periodického tisku jsou (jeden každý) součástí konzervačního fondu knihovny a jako takové jsou zpřístupňovány veřejnosti. Režim zpřístupňování se liší podle toho, zda jde o publikace (1) vydané pouze v tištěné (hmotné) podobě, (2) pořízené, resp. zveřejněné pouze v elektronické podobě, nebo (3) publikace v obou těchto podobách.

Pokud jde o webové stránky získané cestou web-harvestingu, budou brány jako prvky databáze, neboť není možné s nimi nakládat jako s jednotlivými knihovními dokumenty (není například reálné je zahrnovat do přírůstkového seznamu podle vyhlášky č. 88/2002 Sb.). Proto je v navrhovaných § 9 odst. 3, 4 a 5 knihovního zákona zvolena odlišná konstrukce. Zde návrh navazuje na základní princip Internetu: pokud určitá osoba zveřejní konkrétní dokument na Internetu bez omezení přístupu k němu, pak musí nutně předpokládat, že s tímto dokumentem budou uživatelé Internetu obvyklým způsobem pracovat, například že si dokument uloží („stáhnou“). To platí i pro Národní knihovnu, která z pozice centra systému knihoven České republiky a paměťové instituce provádí web-harvesting.

Národní knihovna bude povinna zajistit takovou péči o získané elektronické dokumenty (ať již půjde o samostatné knihovní dokumenty, anebo o prvky databáze

vytvářející z harvestovaných webových stránek), aby bylo možné je dlouhodobě uchovávat a zpřístupňovat; související nezbytné náklady jsou vyčísleny v přílohách k materiálu RIA.

K bodu 2

Jde o odstranění aplikačních nejasností. Pojem „půjčování“, jak je definován v § 16 autorského zákona, postihuje pouze jeden z druhů užití předmětu ochrany (v hmotné podobě) podle zákona č. 121/2000 Sb., za které Národní knihovna hradí odměny. Národní knihovna coby centrum systému knihoven ovšem hradí kolektivním správcům i platby za jiná užití předmětů ochrany související s novými způsoby zpřístupňování knihovnických dokumentů z knihovnických fondů – jako je např. tzv. EDD (elektronické dodávání dokumentů).

Jde tedy pouze o promítnutí aktuální praxe (v návaznosti na rozvoj technologií), vycházející z účelu knihovnického zákona a autorského zákona, do normativního textu. Zároveň ustanovení pamatuje na to, že Národní knihovna by měla hradit též odměny vyplývající z budoucích licenčních smluv uzavíraných dle § 98a odst. 3, resp. § 97e odst. 4 autorského zákona. Důvodová zpráva k zákonu č. 257/2001 Sb. a rovněž důvodová zpráva k zákonu č. 216/2006 Sb. výslovně předpokládají, že odměny za užití předmětů ochrany dle autorského zákona (autorských děl) budou hrazeny ze státního rozpočtu, a to prostřednictvím Národní knihovny (která ex lege zastupuje všechny knihovny, jež jsou evidovány Ministerstvem kultury podle § 5 a násl. knihovnického zákona, bez ohledu na jejich provozovatele). Jde přitom o platby, které jsou sjednané, tedy jsou na smluvní bázi, a rovněž o platby, jejichž výše vyplývá přímo z právních předpisů, konkrétně z přílohy č. 1 zákona č. 121/2000 Sb.

Tuto konstrukci je proto nutné, i vzhledem k vývoji autorského práva, upřesnit i v právní normě (mimo jiné i proto, že jde o hlavní činnost Národní knihovny).

K bodu 3

Navrhované ustanovení je nezbytné z hlediska provázání na autorský zákon, který tzv. knihovní licenci upravuje pro stanovený okruh kulturních a vzdělávacích subjektů a jejich sbírky či jiné fondy kulturních statků a stanoví způsob a účel zpřístupnění kulturních statků, které jsou obsahem pořízených databází, jimiž Národní knihovna a oprávněné knihovny za stanovených podmínek disponují. Při nakládání s dokumenty a jejich zpřístupňování knihovnou se bude primárně uplatňovat autorský zákon, zejména jeho § 37 (ve vztahu k § 90), a to včetně možnosti zhotovení tiskových rozmnoženin prvků databáze nebo její části a úhrady odměny za užití nositelům práv; navrhovaná úprava navazuje na stávající autorskoprávní úpravu, bez záměru do ní podstatněji zasahovat, přičemž zavádí určitá omezení cílící ku prospěchu nakladatelů, konkrétně zpřístupňování terminálovým způsobem, a to na principu, který lze zjednodušeně označit jako princip 4J: jedna knihovna – jeden okamžik – jeden dokument – jeden uživatel. Zpřístupňování publikací a nakládání s nimi (v závislosti na jejich podobě) je pojednáno - v zájmu dobré srozumitelnosti a logické uspořádanosti důvodové zprávy - v bodě 1. Platná právní úprava používá pojem „knihovna“ a „provozovatel knihovny“ do určité míry se společným obsahem, což ovšem v praxi nepůsobí potíže. Tento stav je dán vývojem pojmosloví: zákon o neperiodických publikacích, tiskový zákon i autorský zákon používají pojem „knihovna“ ve smyslu příjemce povinného výtisku a osoby zpřístupňující sbírku autorských děl; následně knihovnický zákon zavedl rozlišení pojmu „provozovatel knihovny“ coby osoby, jež plní povinnosti spojené s provozováním knihovny, a pojmu „knihovna“ coby zařízení, v němž jsou poskytovány veřejné knihovnické a informační služby na principu rovnosti. Není třeba zavádět další skutkovou podstatu přestupku, jehož by se mohl dopustit provozovatel knihovny, v souvislosti s navrhovaným ustanovením. Z pohledu čtenáře (uživatele knihovny) lze porušení povinnosti zpřístupnit knihovnický dokument řešit soukromoprávní cestou (v rámci smluvního vztahu provozovatel knihovny – uživatel); z hlediska nositele práv k autorskému dílu lze porušení povinnosti řešit například postupem podle § 40 autorského zákona, obecně tedy cestou soukromoprávní.

K Čl. II

K bodu 1

Navrhovaná úprava upřesňuje pojem neperiodické publikace tak, aby ji propříště bylo možné chápat bez aplikačních problémů i jako publikaci pořízenou elektronicky, jak to odpovídá stávajícímu pojetí neperiodické publikace coby publikace pořízené nejen tradiční tiskařskou technikou, nýbrž i publikace pořízené technikami jinými, v návaznosti na postupný rozvoj technologií (neperiodickou publikací je rozmnoženina díla bez ohledu na způsob jejího pořízení, její obsah či její podobu).

Pro účely pojmosloví návrhu bylo nutno vycházet z toho, že řada pojmů souvisejících s autorskými díly a jejich rozmnoženinami je již obsahově „obsazena“ autorským zákonem. Pro účely novely – která s autorským zákonem úzce souvisí - bylo třeba najít pojmy, které autorský zákon nepoužívá nebo používá v jiném (nezaměnitelném) kontextu.

Návrh v principu nepracuje s autorskými díly jako takovými (§ 2 autorského zákona) jakožto nehmotnými výsledky tvůrčí činnosti autora vyjádřenými v objektivně vnímatelné podobě, nýbrž s rozmnoženinami ve smyslu § 13 autorského zákona; především s rozmnoženinami ve formě digitální. Proto byl ve vztahu k elektronickým publikacím použit pojem „pořízení“, nebylo možné použít pojem „zveřejnění elektronicky“. Pojem „pořízení“ se vztahuje k formě dokumentu (elektronické), nikoli k pořízení ve smyslu občanskoprávním. Pořízený dokument tedy není dokument, který knihovna získala například v rámci akviziční činnosti či v reakci na nabídku učiněnou podle § 4 zákona č. 37/1995 Sb., nýbrž jde o dokument vzniklý v elektronické formě, bez hmotného nosiče. Pojem „zveřejnění“ se ve smyslu autorského zákona vztahuje k okamžiku, kdy je dílo (nikoli jeho rozmnoženina) poprvé oprávněně zpřístupněno veřejnosti, ať už v podobě hmotné nebo nehmotné (elektronické); pojem „vydání“ se pak vztahuje k počátku oprávněného rozšiřování hmotných rozmnoženin (§ 4 autorského zákona). Pokud by ve vztahu k elektronickým publikacím byl použit pojem „zveřejnění“, mohlo by dojít ke kolizi s pojmoslovím a ustáleným výkladem § 4 autorského zákona. Autorský zákon používá pojem „pořízení“ ve smyslu vytvoření (zhotovení) něčeho – např. databáze či rozmnoženiny díla. Namátkou: § 33 odst. 2 autorského zákona hovoří o pořízení rozmnoženiny architektonického díla formou stavby, přičemž má na mysli, že někdo rozmnoženinu či napodobeninu stavby fyzicky zhotoví či za své prostředky nechá zhotovit, nikoli že ji pouze nabyde do svého vlastnictví.

K bodu 2

Navrhované ustanovení reaguje na skutečnost, že neperiodická publikace (ve smyslu zákona) bude moci mít jak tištěnou, tak elektronickou formu, a vymezuje z těchto důvodů nově pojem vydavatele pro oba případy; současně ruší zavedenou legislativní zkratku. Publikací v tištěné podobě se rozumí jak publikace pořízená klasickou tiskařskou technikou, tak i publikace pořízená jinou technikou – rozhodující (i z hlediska autorského zákona) je v tomto případě existence hmotného nosiče. Přitom platí, že například CD-ROM s odborným textem je neperiodickou publikací vydanou (tiskem), nikoli publikací pořízenou (elektronicky). Právní režim neperiodických publikací vydaných na jakémkoli hmotném nosiči (papír, plast, CD-ROM, jiné materiály z hlediska daného účelu experimentální – např. dřevo) se řídí, jako dosud, pravidly pro publikace tištěné. Návrh tedy rozlišuje, v návaznosti na pojmosloví autorského zákona, na jedné straně publikace vydané, čímž se rozumí tiskem, resp. na hmotném nosiči (v podobě tištěné publikace, CD-ROM, obecně může jít o jakýkoli hmotný nosič) a na druhé straně publikace pořízené, čímž se rozumí elektronicky, bez hmotného nosiče. V obou případech jde o veřejné šíření ve smyslu zákona o neperiodických publikacích; zejména je třeba určit, kdy a v jaké podobě vydavatel zahájil veřejné šíření

neperiodické publikace – na což například navazuje institut odevzdání povinného výtisku, jehož vymezení se namísto stávajícího ustanovení § 3 nově zahrnuje mezi pojmy. Zároveň návrh upřesňuje úpravu i ve vztahu k publikacím určeným pro osoby se zrakovým postižením, a to publikacím v tištěné podobě i publikacím v podobě elektronické (které se v praxi stále více prosazují).

K bodu 3

V rámci vymezení negativní věcné působnosti zákona je nutné pamatovat i na pořízené neperiodické publikace (čímž jsou míněny publikace pořízené elektronicky, bez hmotného nosiče). Zákon se bude vztahovat nikoli na všechny elektronické neperiodické publikace, nýbrž pouze na ty, které byly pořízeny v České republice, a dále na ty, které byly zpřístupněny, resp. uvedeny na trh v České republice (tedy jsou v České republice legálně dostupné) a jejich vydavatel má v České republice organizační složku (což je nezbytné pro efektivní komunikaci s vydavatelem, například ze strany Národní knihovny při odevzdání povinného výtisku nebo v případném sankčním řízení). Pokud jde o povinnost odevzdávat povinný výtisk elektronických publikací, je omezena dalšími kritérii (formulována v bodě 10). Základním kritériem pro použití režimu zákona proto u elektronických publikací bude legální uvedení na trh v České republice.

K bodu 4

V souvislosti s nezbytným vymezením pojmu „vydavatel“ je nutné zrušit v rámci systematiky předpisu legislativní zkratku „vydavatel“ a současně je vhodné u údajů o vydavateli reagovat i na možnost, že ne všichni vydavatelé musí nutně naplnit podmínku trvalého pobytu. Proto se zavádí legislativní zkratka „místo pobytu“ zahrnující nově i bydliště, v souladu s principy volného pohybu osob a služeb, jak je zavádí právní předpisy Evropské unie, a to bez ohledu na to, zda vydavatel – fyzická osoba je či není podnikatelem (ve smyslu zákona č. 250/2016 Sb.). S ohledem na ochranu osobních údajů fyzických osob, jak vyplývá ze zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, je pro fyzické osoby stanoven zvláštní režim pro uvedení údajů o adrese místa trvalého pobytu či bydliště. Tento zvláštní režim záleží v tom, že fyzická osoba, která není podnikatelem (ve smyslu § 420 občanského zákoníku a rovněž § 2 živnostenského zákona) bude mít právo namísto uvedení údajů o místě pobytu v neperiodické publikaci sdělit tyto údaje ve stanovené lhůtě krajskému úřadu, který je správním orgánem určeným pro projednávání sankcí za porušení zákona. Vydavatel, který je fyzickou osobou, však bude povinen uvést své jméno a příjmení ve vydané či pořízené publikaci vždy, tedy bez ohledu na to, zda je či není podnikatelem.

K bodu 5

V zájmu ochrany autorských práv návrh reaguje na skutečnost, že publikace (rozmnoženina autorského díla) může být vydána jednak v tištěné podobě, jednak může být zveřejněna v podobě elektronické (především prostřednictvím internetu). Proto je vhodné zavést povinnost uvádět rok prvního uvedení na trh v České republice i tehdy, když jde o zveřejnění v podobě elektronické. Dalším důvodem je potřeba zpracovávat údaje o publikaci pro účely bibliografické a knihovnické. V tomto ustanovení se jedná o to, v kterém roce bylo dílo poprvé zpřístupněno veřejnosti, tedy v kterém roce bylo zahájeno oprávněné rozšiřování jeho rozmnoženin (týká se rozmnoženin na hmotném podkladu i pouze elektronických, bez hmotného podkladu). Je tedy třeba rozlišit, zejména z hlediska bibliografického a archivačního, dva časové údaje: rok, kdy byla publikace poprvé vydána či poprvé uvedena na trh v České republice, a rok, kdy byla konkrétní publikace (například několikáté vydání) zpřístupněna (bylo zahájeno její veřejné šíření).

K bodu 6

V návaznosti na bod 5 (a celkovou koncepci návrhu) se předpokládá, že identifikace díla, z něhož byl pořízen překlad, bude uváděna i v případě, kdy rozmnoženina přeloženého díla bude mít elektronickou formu, tedy bez ohledu na to, zda jde o publikaci vydanou nebo pořízenou. Jde o údaj nezbytný pro zařazení a identifikaci publikace v příslušných knihovnických evidencích a databázích.

K bodu 7

Zavádí se povinnost odpovídající stávající povinnosti uvádět ISBN u neperiodických publikací, a to povinnost uvádět číslo Mezinárodního standardního číslování hudebnin (ISMN), pokud je přiděleno. Účel je shodný jako u ISBN: identifikace konkrétního vydání konkrétní hudebniny pro bibliografické účely. ISMN je kód určený pro jednoznačnou identifikaci tištěných hudebnin (partitury, notové záznamy, spartace apod.); v České republice byl zaveden až v roce 1996 – poté, co nabyl účinnosti zákon o neperiodických publikacích. Tištěných hudebnin s přiděleným ISMN je sice v porovnání s tituly majícími ISBN relativně málo, avšak stále přibývají, a proto nelze v současné době tuto kategorii již pominout; ISBN a ISMN jsou v principu stejnocenné, liší se jen v druhu (a též v počtu) publikací, jimž byly přiděleny.

K bodům 8 a 9

Navrhovaná úprava reflektuje skutečnost, že údaj o osobě, jež neperiodickou publikaci vyrobila (v podstatě – tiskárna), nelze z podstaty věci uvádět u elektronických publikací. S ohledem na ochranu osobních údajů fyzických osob, jak vyplývá ze zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů, je pro fyzické osoby stanoven zvláštní režim pro uvedení údajů o adrese místa trvalého pobytu či bydliště, obdobně jako je tomu v případě vydavatele (bod 4). Rok, kdy byla publikace vydána (tiskem) nebo pořízena (elektronicky), však bude uváděn vždy. Pro lepší srozumitelnost právní normy je stávající ustanovení rozděleno do dvou ustanovení, přičemž jedno ustanovení se týká pouze publikací vydaných (identifikace osoby, jež publikaci vyrobila – tedy tiskárny) a druhé ustanovení se týká všech publikací (vydaných nebo pořízených) a stanoví jako povinnou náležitost publikace rok vydání, resp. pořízení. Bod 9 pak řeší situaci, kdy totéž dílo je zpřístupněno veřejnosti opakovaně - typicky v případě reedice díla. Pro účely knihovnické a bibliografické je tento údaj nezbytný, jak je uvedeno u bodu 5.

K bodu 10

Stávající ustanovení upravující odevzdávání povinných výtisků se přizpůsobuje dělení neperiodických publikací na vydané (tiskem) a pořízené (elektronicky); toto dělení platí *in principio* i pro publikace určené pro osoby se zrakovým postižením – jde o publikace pořízené slepeckým (Braillovým) písmem a o publikace v elektronickém formátu vhodném pro užití osobami se zrakovým postižením. Současně se ustanovení formulačně upravuje s ohledem na vymezení povinného výtisku v rámci pojmů. Dále ustanovení systematicky upravuje příjemce povinných výtisků podle jejich formy; zvláště pamatuje na publikace určené nevidomým a slabozrakým. Na výčtu příjemců neperiodických publikací, jež jsou vydány v tištěné podobě, se nic nemění; upřesňuje se pouze výčet knihoven, jež přijímají povinný výtisk. Stávající praxe není zcela ustálená ohledně otázky příjmu povinných výtisků krajskými knihovnami ve vztahu k příjmu povinných výtisků Městskou knihovnou v Praze. Proto je třeba jednoznačně stanovit, že příjemcem povinného výtisku je vždy pouze jedna krajská knihovna příslušná podle sídla či místa pobytu vydavatele. Není třeba, aby veškerou produkci neperiodických publikací získávala Městská knihovna v Praze.

Pokud jde o elektronické neperiodické publikace, povinnost odevzdat povinný výtisk se bude vztahovat na ty publikace, které mají číslo Mezinárodního standardního číslování knih nebo Mezinárodního standardního číslování hudebnin, a dále na ty publikace, které byly

uvedeny na trh v České republice za účelem dosažení přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu (zde návrh navazuje na pojmosloví autorského zákona a jeho ustálenou interpretaci). Jde tedy o publikace, jejichž uvedení na trh přináší tomu, kdo je na trh uvedl, zvětšení majetku. Pro účely návrhu lze pokládat pojmy „hospodářský“ a „obchodní“ za stejnocenné. Prospěch může mít typicky podobu finančního přínosu - vydavatel získá určitou finanční částku v důsledku toho, že určitou publikaci uvedl (legálně) na trh. Může však jít i o zvětšení majetku v podobě nehmotného přínosu, například propagace nakladatele. Na této interpretaci se shoduje aplikační praxe i právní teorie (namátkou Telec – Tůma, Autorský zákon, Nakladatelství C.H.BECK, Praha, 2019). Jestliže publikace bude splňovat oba znaky, bude se k ní uvedená povinnost rovněž vztahovat. Základní podmínkou pro uplatnění povinnosti podle tohoto ustanovení je ovšem to, že na publikaci vůbec dopadá věcná působnost zákona, jak ji upravuje bod 3. Povinný výtisk bude prostý technických ochranných opatření – tato povinnost sice zpravidla nebude dopadat (již z podstaty věci) na publikace zhotovené klasickou tiskovou technikou, avšak její zavedení je relevantní ve vztahu k publikacím vydaným v elektronické podobě na hmotném nosiči (např. CD-ROM).

Publikace vydané, resp. pořízené pro potřeby osob se zrakovým postižením, podléhají zvláštnímu režimu. Povinné výtisky těchto publikací budou vydavatelé odevzdávat pouze specializované instituci (Knihovna a tiskárna pro nevidomé K. E. Macana – státní příspěvková organizace zřízená Ministerstvem kultury), nikoli tedy všem knihovnám, jimž jsou odevzdávány povinné výtisky „běžných“ publikací.

Příjemcem elektronické neperiodické publikace bude pouze Národní knihovna s tím, že bude z takto přijatých publikací pořizovat databázi, k jejímuž využití a vytěžování budou oprávněny knihovny, které jsou příjemci neperiodických publikací nebo periodického tisku vydaných tiskem a neperiodických publikací veřejně šířených slepeckým písmem či v elektronickém formátu pro potřeby osob se zrakovým postižením, a to včetně knihoven krajských, a ty je budou zpřístupňovat v souladu s autorským zákonem ke stanoveným účelům na terminálech ve svých objektech. Tato úprava je obsažena v článku I (novele knihovního zákona). Ministerstvo kultury určí prováděcím právním předpisem podobu a formát, v jakých budou odevzdávány neperiodické publikace pořízené elektronicky; návrh prováděcího předpisu bude zpracován po projednání se zástupci přímo dotčených knihoven a se zástupci nakladatelů.

K bodu 11

V návaznosti na zvláštní režim pro uvedení údajů o adrese místa trvalého pobytu či bydliště fyzické osoby, jak jej stanoví bod 4 a bod 8, se upřesňuje příslušné sankční ustanovení. Vydavatel – fyzická osoba bude buď uvádět stanovené údaje přímo v neperiodické publikaci, anebo alespoň sdělí příslušnému krajskému úřadu místo svého pobytu (pokud jej neuvede v publikaci). Tento zvláštní režim pak platí i pro fyzickou osobu, která neperiodickou publikaci vyrobila. Jde o povinnost, jež je následovaná sankcí, která se vztahuje k nesplnění povinnosti jako takové.

K bodu 12

Legislativní zkratka zavedená v bodě 4 [§ 2 odst. 1 písm. c)] se promítá z důvodu legislativně-technického i do sankčního ustanovení; zároveň se upřesňuje vymezení místní příslušnosti krajského úřadu.

K Čl. III

K bodu 1

Zákon č. 46/2000 Sb. je primárně koncipován na tištěná periodika (noviny, časopisy apod.). Z důvodů, jež jsou pojednány v obecné části, je potřebné rozšířit předmět úpravy tohoto zákona i na elektronická periodika, tedy periodika vydávaná bez hmotného nosiče. Zavádí se proto kategorie elektronického periodického tisku, a to především pro účely jeho odevzdávání v podobě elektronického povinného výtisku. Toto rozšíření je třeba promítnout do § 1 zákona č. 46/2000 Sb., přičemž pojem „zpřístupňování“ je použit jako ekvivalent pojmu „vydávání“ tisku v hmotné podobě.

K bodu 2

V návaznosti na rozšíření předmětu úpravy zákona č. 46/2000 Sb. je třeba vymežit jeho věcnou působnost ve vztahu k elektronickým periodikům. Novela je celkově koncipována minimalisticky – pouze tak, aby zavedla ve vztahu k elektronickým periodikům institut odpovídající dnešnímu povinnému výtisku tištěných periodik. Důvody jsou zevrubně pojednány v obecné části důvodové zprávy. Elektronické dokumenty tvoří významnou část psaného kulturního dědictví a jako takové je třeba je uchovávat a zpřístupňovat, což bude primárně zajišťovat Národní knihovna spolu s dalšími knihovnami, určenými taxativním výčtem v návaznosti na stávající zákon č. 46/2000 Sb. Budou se ovšem lišit příjemci povinných výtisků – zatímco u tištěných periodik (novin, časopisů, apod.) bude zachován stávající seznam příjemců, u elektronických periodik bude příjemcem pouze Národní knihovna. Aby bylo možné oba typy periodik přesně rozlišit ohledně práv a povinností, jež se k nim vztahují, pojmově se rozlišují (1) periodický tisk, jímž se rozumí periodikum jakožto rozmnoženina na hmotném nosiči, a (2) elektronický periodický tisk, jímž se rozumí periodika bez hmotného nosiče, publikovaná pouze v elektronické podobě, resp. šířená prostřednictvím služeb informační společnosti podle zákona č. 480/2004 Sb. Věcná působnost bude zavedena pouze ve vztahu k těm elektronickým periodikům, která jsou legálně dostupná na území České republiky a splňují zákonem stanovená kritéria (k tomu bod 4), nemění se definice zavedená v § 2 odst. 1 věta první zákona č. 46/2000 Sb.: návrh se tedy vztahuje na periodika, která jsou vydávána na území České republiky nebo jsou na území České republiky legálně veřejně šířena (distribučována). Tato kritéria jsou definována pro účely přesného vymezení elektronických periodik, na něž navrhovaná právní úprava dopadá; jiná elektronická periodika bude moci Národní knihovna získávat cestou web-harvestingu (k tomu viz důvodová zpráva k části I návrhu). Zároveň se zavádějí určité výjimky pro elektronický periodický tisk ohledně například oznámení v naléhavém veřejném zájmu – není cílem návrhu aplikovat všechny instituty dopadající na periodický tisk dle stávající právní úpravy na elektronický periodický tisk.

K bodu 3

Zde návrh pamatuje na postupující elektronizaci veřejné správy, tedy zejména na skutečnost, že úřední tiskoviny jsou vydávány též elektronicky. Rovněž návrh pamatuje na periodika vydávaná výlučně pro vnitřní potřeby jejich vydavatele (např. různé vnitřní bulletiny velkých obchodních korporací apod.) – tato elektronická periodika nebudou podléhat režimu zákona č. 46/2000 Sb. Neupravuje se pojmosloví § 2 odst. 2 zákona č. 46/2000 Sb., neboť v současné době je platný, ale nikoli účinný, zákon č. 222/2016 Sb.; související změnový zákon není dosud ani platný.

K bodům 4 a 10

Zde návrh zavádí pojem „elektronický periodický tisk“, a to pro účely vymezení, která elektronická periodika mají být v podobě elektronického povinného výtisku vydavatelem odevzdávána Národní knihovně, resp. Knihovně a tiskárně pro nevidomé K. E. Macana. Jde o periodický tisk, který splňuje – vedle základních atributů periodického tisku – alespoň jeden z těchto parametrů: (1) má ISSN, tedy číslo Mezinárodního standardního číslování

seriálových publikací – tento parametr sice není v České republice povinný, avšak v praxi je běžně používán; (2) je zpřístupňován za úplatu (bez ohledu na to, po jakou dobu se tak děje); (3) je vydavatelem určen pro nevidomé nebo slabozraké (zde je zachováno stávající pojmosloví zákona č. 46/2000 Sb. – rozhodující je vůle vydavatele, že periodikum je určeno pro nevidomé či slabozraké, nikoli formát elektronického periodika). Parametr ISSN ani parametr zpřístupňování za úplatu není vztažen k periodikům určeným pro nevidomé a slabozraké tak, aby Knihovna a tiskárna pro nevidomé K. E. Macana měla co největší možnost rozšiřovat svůj fond, především ku prospěchu zrakově postižených. V podrobnostech odkazujeme na materiál RIA. Pojem „za úplatu“ používá například zákon č. 480/2004 Sb., o některých službách informační společnosti, ve znění pozdějších předpisů, a v předloženém návrhu je použit analogicky – jedná se o službu za úplatu, k níž by jinak Národní knihovna neměla přístup, resp. by za něj musela platit. V návaznosti na nový pojem elektronický periodický tisk se vymezuje i pojem elektronického povinného výtisku, aby bylo zřejmé, k čemu se vztahuje odevzdávková povinnost.

K bodům 5 a 6

V návaznosti na rozšíření věcné působnosti zákona č. 46/2000 Sb. je třeba upřesnit pojem „vydavatel“ – jde i o osobu (fyzickou či právnickou), která vydává periodický tisk (na hmotném nosiči) nebo zpřístupňuje elektronický periodický tisk (bez hmotného nosiče). Shodná konstrukce je zavedena u vydávání coby činnosti vydavatele. Rozlišení vydavatele periodického tisku a elektronického periodického tisku je nutné z důvodu odlišných charakteristik obou činností a na ně navazujících povinností v tomto zákoně.

K bodům 7 a 8

V návaznosti na rozšíření věcné působnosti zákona č. 46/2000 Sb. je třeba stávající pojem „vydání“ (ve smyslu exemplář, vyhotovení) vztáhnout i na elektronický periodický tisk. Vydáním se tu rozumí číslo či celek periodika, který se po zpřístupnění již nemění – tím se vyloučí různá internetová zpravodajství a jiné dynamické informační zdroje, jež se mění v čase průběžně (příslušné webové stránky lze sbírat a uchovávat cestou web-harvestingu). V tomto smyslu je vydání elektronického periodika vlastně postaveno na roveň elektronické neperiodické publikaci: je časově ohraničeno, po jeho zpřístupnění (zveřejnění) se již nemění, liší se pouze periodicitou. Rozsah stávající definice dne vydání je třeba rozšířit i ve vztahu k elektronickému periodickému tisku, resp. jednotlivým jeho vydáním.

K bodu 9

Rovněž v návaznosti na rozšíření věcné působnosti zákona č. 46/2000 Sb. je třeba vztáhnout veřejné šíření, jak jej vymezuje jednak stávající zákon č. 46/2000 Sb., jednak zákon č. 121/2000 Sb. (coby rozšiřování, resp. sdělování díla veřejnosti), i na elektronický periodický tisk, aby byla úprava komplexní.

K bodu 11

Stávající § 8 odst. 1 zákona č. 46/2000 Sb. vymezuje povinné náležitosti periodického tisku, resp. jednotlivých jeho vydání (uvádění povinných údajů), sloužící k identifikaci jednotlivých titulů a jejich vydavatelů. Ohledně elektronického periodického tisku je třeba zavést obdobnou povinnost, a to alespoň v minimálním rozsahu – tak, aby bylo elektronické periodikum elementárně určeno (např. pro účely bibliografické, pro účely zpřístupňování apod.). Elektronický periodický tisk tedy musí obsahovat název, periodicitu vydávání, číslo a den vydání a určení vydavatele.

K bodu 12

Jde o legislativně-technickou úpravu názvu knihovny: podle § 3 odst. 1 písm. a) zákona č. 257/2001 Sb. zní název knihovny: „Knihovna a tiskárna pro nevidomé K. E. Macana“.

K bodu 13

Zavádí se nové ustanovení upravující odevzdávání elektronických povinných výtisků, tedy jednotlivých vydání elektronického tisku. Vzhledem k charakteru obsahu elektronického periodického tisku, který bude Národní knihovna uchovávat a zpřístupňovat, a s ohledem na účel zákona, kterým je uchovat pro budoucí generace konkrétní segment kulturního dědictví, se jeví lhůta 30 dnů k odevzdání elektronického povinného výtisku jako přijatelná. S ohledem na odlišnou praxi prodeje tištěných periodik a elektronických periodik se rozdílná lhůta pro odevzdávání elektronických periodik oproti tištěným jeví jako odůvodněná.

Elektronické povinné výtisky budou, s výjimkou dále uvedenou, odevzdávány Národní knihovně.

Na výčtu příjemců periodického tisku vydávaného v tištěné podobě se nic nemění.

Pokud jde o elektronické periodické publikace, povinnost odevzdat povinný výtisk se bude vztahovat na periodika, která mají číslo Mezinárodního standardního číslování seriálových publikací a dále na periodika, jež byla uvedena na trh v České republice za úplatu. Rovněž se odevzdávková povinnost vztahuje na periodika určená pro nevidomé nebo slabozraké. Základní podmínkou pro uplatnění povinnosti podle tohoto ustanovení je to, že na elektronický periodický tisk vůbec dopadá věcná působnost zákona, jak ji upravují body 1, 2 a 4. Povinný výtisk musí být odevzdáván v obvyklém formátu, v němž je veřejně šířen, a bez takových technických ochranných opatření, jež by bránila dalšímu využití tohoto výtisku způsobem předpokládaným tímto zákonem nebo jinými právními předpisy. Technické požadavky a způsob odevzdávání budou stanoveny prováděcím právním předpisem – vyhláškou Ministerstva kultury.

Elektronické povinné výtisky periodik určených pro nevidomé nebo slabozraké podléhají zvláštnímu režimu: vydavatelé je budou odevzdávat pouze specializované instituci, jíž je Knihovna a tiskárna pro nevidomé K. E. Macana (státní příspěvková organizace zřizovaná Ministerstvem kultury).

Příjemcem elektronického povinného výtisku bude pouze Národní knihovna s tím, že bude z takto přijatých výtisků pořizovat databázi, k jejímuž zužitkování a vytěžování budou oprávněny knihovny, které jsou příjemci povinného výtisku podle § 9 zákona č. 46/2000 Sb. Ministerstvo kultury k vytěžování a zužitkování této databáze nebude oprávněno, neboť k tomu není věcný důvod.

I elektronické publikace jsou publikacemi a musí mít alespoň základní náležitosti, byť z podstaty věci ne všechny, které mají periodika tištěná – důvody jsou (1) vymahatelnost povinností spjatých s elektronickými periodiky, (2) možnost efektivní katalogizace v knihovnách a zanesení do přírůstkových seznamů podle vyhlášky č. 88/2002 Sb., (3) pro knihovny coby paměťové instituce i pro budoucí generace je důležitá též informace, kdo periodikum vydával, kdy, apod.

V zájmu vymahatelnosti je zavedena povinnost Národní technické knihovny (státní příspěvkové organizace zřizované Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy) sdělovat na základě dožádání Národní knihovně údaje o vydavateli elektronického periodického tisku. Těmito údaji disponuje zejména České národní středisko ISSN v rámci Národní technické knihovny.

K bodům 14 až 20

V návaznosti na rozšíření věcné působnosti zákona č. 46/2000 Sb. a s tím související úpravu povinností vydavatelů jsou upravována sankční ustanovení.

K Čl. IV

S ohledem na předpokládaný legislativní proces, požadavek jednotného data účinnosti, potřebnou legisvakanční lhůtu a rovněž lhůtu, již Národní knihovna potřebuje pro zavedení nové právní úpravy, se účinnost zákona navrhuje k tomuto datu.

V Praze dne 4. listopadu 2019

Předseda vlády:
Ing. Andrej Babiš v.r.

Ministr kultury:
PhDr. Lubomír Zaorálek v.r.